

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINA
KAZNENO-POPRAVNI ZAVOD
ZATVORENOG TIP
ZENICA

PRAVILNIK
O KUĆNOM REDU KAZNENO-POPRAVNOG ZAVODA
ZATVORENOG TIP ZENICA

Zenica, Novembar 2017. g.

SADRŽAJ

I. OSNOVNE ODREDBE.....	4
II. PRIJEM, UPOZNAVANJE SA KUĆNIM REDOM I DRUGIM PROPISIMA	5
1. Prijem osuđenih osoba	5
III. SMJEŠTAJ, ISHRANA I ODJEVANJE	10
1. Smještaj.....	10
2. Ishrana.....	10
3. Odjevanje osuđenih osoba.....	13
IV. NAČIN KORIŠTENJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SPROVOĐENJE HIGIJENSKIH MJERA.....	14
1. Način korištenja zdravstvene zaštite	14
2. Sprovođenje higijenskih mjera.....	15
a) Lična higijena	15
b) Kolektivna higijena.....	16
V. NAČINI I UVJETI ZADOVOLJAVANJA VJERSKIH POTREBA	17
VI. DOPISIVANJE, PRIJEM POSJETA I POŠILJKI, VRSTE I KOLIČINE PREHRAMBENIH ARTIKALA KOJE SE MOGU PRIMATI.....	19
1. Dopisivanje	19
2. Prijem posjeta.....	21
3. Prijem pošiljki, vrsta i količina	21
VII. UVJETI I NAČIN RASPOLAGANJA NOVCEM OD NAKNADA ZA RAD, NAGRADA I NOVČANIH PRIMANJA	22
VIII. NAČIN KORIŠTENJA NEPREKIDNOG ODMORA.....	23
IX. RAD OSUĐENIH OSOBA I NAKNADA PO OSNOVU RADA.....	23
X. ODRŽAVANJE REDA I DISCIPLINE	26
XI. LAHKI DISCIPLINSKI PREKRŠAJI OSUĐENIH OSOBA.....	27
XII. POSTUPAK ZA IZRICANJE DISCIPLINSKIH KAZNI I MJERE USAMLJENJA	27
1. Postupak za izricanje disciplinske kazne	27
a) Prvostepeni postupak.....	27
2. Žalbeni postupak.....	32
3. Postupak izricanja mjere usamljenja.....	33
XIII. UVJETI I NAČIN IZVRŠENJA IZREČENIH DISCIPLINSKIH KAZNI I MJERE USAMLJENJA	34
XIV. NAKNADA ŠTETE.....	36
1. Šteta i osnov odgovornosti.....	36

2. Postupak utvrđivanja štete.....	36
3. Drugostepeni postupak.....	37
4. Izvršenje rješenja.....	37
XV. PRAVNA POMOĆ OSUĐENIM OSOBAMA.....	38
XVI. VRSTE POGODNOSTI I UVJETI ZA OSTVARIVANJE NJIHOVOG KORIŠTENJA.....	38
XVII. OVLAŠTENJA SLUŽBENIH OSOBA U ZAVODU ZA DAVANJE POGODNOSTI.....	42
XVIII. OGRANIČENJA ZA PRIJEM POŠILJKI, POSJETA I KORIŠTENJA POGODNOSTI.....	42
XIX. POJAČANI INDIVIDUALNI TRETMAN OSUĐENIH OSOBA.....	43
XX. NAČIN ORGANIZOVANJA KULTURNO-PROSVJETNOG, ZABAVNOG, SPORTSKOG ŽIVOTA I SLOBODNE AKTIVNOSTI.....	43
1. Organizacija kulturno-obrazovnog života.....	44
2. Organizacija zabavnog života.....	44
3. Organizacija sportskog života.....	45
4. Ostvarivanje stvaralačkih sposobnosti osuđenih osoba.....	45
XXI. OBRAZOVANJE OSUĐENIH OSOBA.....	45
XXII. OSUĐENIČKI SAVJETI.....	46
XXIII. IZVRŠENJE MJERE MALOLJETNIČKOG ZATVORA.....	47
XXIV. NAČIN OTPUŠTANJA I POMOĆ PRILIKOM OTPUŠTANJA.....	48
XXV. DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA UVJETE I NAČIN IZDRŽAVANJA KAZNE 50	
XXVI. ZAVRŠNE ODREDBE.....	50

Na osnovu člana 100. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 44/98, 42/99, 12/09 i 42/11), direktor Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica, uz saglasnost federalnog ministra pravde, d o n o s i

P R A V I L N I K O K U Ć N O M R E D U K A Z N E N O - P O P R A V N O G Z A V O D A Z A T V O R E N O G T I P A Z E N I C A

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o kućnom redu Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica (u daljem tekstu: Pravilnik), bliže se uređuje organizacija i način života osuđenih osoba na izdržavanju kazne zatvora, dugotrajnog zatvora, kazne maloljetničkog zatvora i kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom u Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica u Zenici (u daljem tekstu: Zavod), a naročito: prijem, upoznavanje sa kućnim redom i drugim propisima; smještaj, ishrana i odijevanje; način korištenja zdravstvene zaštite i sprovođenje higijenskih mjera; načini i uvjeti zadovoljavanja vjerskih potreba; dopisivanje, prijem posjete i pošiljki, vrste i količine prehrambenih artikala koje mogu primati; načini korištenja neprekidnog odmora; rad osuđenih osoba i naknada po osnovu rada; održavanja reda i discipline; postupak za izricanje disciplinskih kazni i mjere usamljenja; uvjeti i način izvršenja izrečenih disciplinskih kazni i mjere usamljenja; vrste pogodnosti i uvjeti za sticanje i njihovo korištenje; ovlaštenja službenih osoba za davanje pogodnosti; ograničenja na prijem pošiljki, posjeta i korištenja pogodnosti; uvjeti i način raspolaganja novcem od naknada za rad, nagrada i od novčanih pošiljki; način organizovanja kulturno-prosvjetnog, zabavnog, sportskog života i slobodne aktivnosti; obrazovanje osuđenih osoba; osuđenički savjeti, izvršenje mjere maloljetničkog zatvora, način otpuštanja i pomoć prilikom otpuštanja sa izdržavanja kazne zatvora i druga pitanja koja mogu biti od značaja za uvjete i način izdržavanja kazne zatvora.

Član 2.

Izvršenje kazne zatvora, dugotrajnog, kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom i maloljetničkog zatvora u Zavodu vrši se u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji BiH i **Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku** (u daljem tekstu: Zakon) i provedbenim propisima donesenih od strane Federalnog ministarstva pravde i federalnog ministra.

Do donošenja kantonalnih propisa, kojima će se regulisati uvjeti i način izvršenja mjere pritvora pritvor će se izvršavati u Zavodu u skladu sa dosadašnjim propisima.

II. PRIJEM, UPOZNAVANJE SA KUĆNIM REDOM I DRUGIM PROPISIMA

1. Prijem osuđenih osoba

Član 3.

Prijem osuđenih osoba na izvršenje kazne zatvora, dugotrajnog zatvora, kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom i maloljetničkog zatvora vrši se na osnovu uputnog akta suda.

Ako se osuđena osoba samostalno prijavi u Zavod na izdržavanje kazne bez uputnog akta iz stava 1. ovog člana, prijem takve osobe će se odbiti.

Član 4.

Pri prijemu osuđene osobe utvrđuje se njen identitet.

Identitet osuđene osobe utvrđuje se: uvidom u ličnu kartu, a ukoliko osuđena osoba ne posjeduje ovaj dokument u tu svrhu može poslužiti i druga isprava: pasoš ili vozačka dozvola.

Ako se identitet ne može utvrditi na osnovu navedenih isprava iz stava 2 ovog člana, identitet se može utvrditi na osnovu izjave dva svjedoka koji poznaju osuđenu osobu, odnosno službene osobe koje sprovode osuđenu osobu i izjave u pismenom obliku da tu osuđenu osobu poznaju.

Prijemu osuđene osobe u Zavod obavezno prisustvuje medicinski tehničar koji obavlja medicinski pregled i o tome sačinjava službenu zabilješku. Medicinski pregled podrazumijeva intervju sa osuđenom osobom, vizuelni pregled i uvid u medicinsku dokumentaciju ukoliko je osuđena osoba posjeduje.

U slučajevima kada osuđena osoba izjavi da ima povrede, a ne postoji medicinski nalaz o tome, ista neće biti primljena u Zavod dok se ne obavi ljekarski pregled u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

Identitet osuđene osobe koja je u Zavod primljena na osnovu izjave utvrdit će se naknadno, a kako je propisano u stavu 2.

Član 5.

Ovlaštena službena osoba Zavoda izvršit će pretres ličnih stvari osuđene osobe koja je došla na izdržavanje kazne.

Od ličnih stvari osuđena osoba može zadržati: ortopedska pomagala, naočale sa dioptrijom, pribor za održavanje lične higijene, odjeće i obuće, knjige, pribor za pisanje, 40 kutija cigareta, pribor za pušenje, garderobu: džemper, pulover, vunenu kapu, sportske patike, cipele, sportsku odjeću, zimski i ljetni veš, čarape, maramice, rukavice, papuče, majice, porodične fotografije, vjenčani prsten, i druge stvari po odobrenju direktora Zavoda.

U toku izdržavanja kazne zatvora stvari navedene u stavu 2. ovog člana mogu se zamjenjivati i stalno koristiti.

Član 6.

Stvari koje nisu utvrđene u članu 5. ovog Pravilnika, oduzet će se.

Novac koji posjeduje osuđena osoba, oduzet će se.

O oduzetim stvarima i novcu službena osoba dužna je sačiniti zapisnik u tri primjerka koji obavezno potpisuje službena i osuđena osoba.

Jedan primjerak potpisanog zapisnika iz stava 3 ovoga člana se prilaže uz oduzete stvari, drugi primjerak se predaje osuđenoj osobi, a treći (originalni) primjerak ostaje u bloku zapisnika.

Član 7.

Oduzete stvari pohranjuju se u magacin Zavoda i vraćaju se osuđenoj osobi prilikom otpuštanja iz Zavoda ili se predaju članovima njegove porodice uz pismenu saglasnost osuđene osobe.

Ako se stvari predaju zapisnik potpisuje primalac i predavalac stvari.

Oduzete stvari koje su ostale na čuvanju Zavoda uz zapisnik čuvaju se na sigurnom mjestu, da bi se neoštećene vratile osuđenoj osobi nakon izdržane kazne ili naknadno predali porodici na gore utvrđeni način.

Oduzete stvari koje osuđena osoba ne može posjedovati tokom izdržavanja kazne zatvora, naročito one koje su podložne kvarenju, uz pismenu suglasnost osuđene osobe i o njegovom trošku, predat će se ili poslati poštom njegovoj porodici ili osobi koju osuđena osoba odredi.

Stvari koje su podložne kvarenju neće se deponovati, već se unose u zapisnik i uništavaju, ukoliko ih nije moguće poslati porodici.

Lijekovi koje osuđena osoba donese sa sobom, a koji nisu potvrđeni odgovarajućim medicinskim nalazom oduzimaju se na zapisnik. Oduzeti lijekovi se čuvaju prema utvrđenoj proceduri kao i druge oduzete nedozvoljene stvari.

Član 8.

Poslije prijema osuđena osoba se smješta u sobu za prijem, gdje će se u periodu od 7 dana izvršiti sva potrebna medicinska dijagnostička obrada, sa akcentom na otkrivanje krvlju i spolno prenosivih kao i drugih zaraznih bolesti.

Poslije obavljenog pretresa u za to određenoj prostoriji osuđena osoba se smješta u Odsjek za prijem i opservaciju osuđenih osoba (u daljem tekstu: Odsjek za prijem i opservaciju)

Akti na osnovu kojih je izvršen prijem osuđene osobe predaju se vodi smjene zatvorske policije-straže.

Vođa smjene zatvorske policije-straže akte iz stava 3. ovog člana dostavlja direktoru na uvid.

Direktor Zavoda akte iz stava 4. prosljeđuje u pisarnicu Zavoda, iz koje se dostavljaju u Odsjek za vođenje matične evidencije i Odsjek za prijem i opservaciju.

Član 9.

U Odsjeku za prijem i opservaciju osuđena osoba se mora okupati i presvući u propisanu odjeću i obuću.

Osuđene osobe čija je kazna zatvora duža od 6 mjeseci fotografisat će se.

Ukoliko je osuđena osoba vidno narušenog zdravstvenog stanja izvršit će se pregled od strane medicinskog osoblja najkasnije u roku od 24 sata, odnosno prvog radnog dana.

Osuđena osoba iz stava 2. ovog člana će se na osnovu procjene zavodskog ljekara smjestiti u stacionar Zavoda.

Član 10.

U Odsjeku za prijem i opservaciju osuđena osoba se upoznaje sa odredbama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine, Pravilnika o kućnom redu, Pravilnika o klasifikaciji, Pravilnika o naknadama za rad osuđenih osoba, Pravilnika o zaštiti na radu, Pravilnika o upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude, Evropskih pravila o postupanju prema osuđenim osobama, Skupa standardnih minimalnih pravila o postupanju sa zatvorenicima, te ostalim propisima o izvršenju kazne zatvora, a koji se odnose na prava i dužnosti osuđenih osoba.

Član 11.

Po prijemu u Zavod osuđena osoba ima pravo pismom ili telefonom upoznati svoju porodicu o svojim pravima u pogledu dopisivanja, posjeta i primanja pošiljki.

Ako osuđena osoba nema novaca, isto će mu se omogućiti o trošku Zavoda.

Član 12.

Za vrijeme boravka u Odsjeku za prijem i opservaciju osuđene osobe obavljaju kućne poslove (čišćenje i održavanje prostorija u kojima borave), kao i druge poslove koji se mogu organizovati u Odsjeku.

Na osnovu odobrenja pomoćnika direktora za poslove odgoja-tretmana osuđene osobe koje borave u Odsjeku za prijem i opservaciju mogu po potrebi biti upućene na obavljanje određenih poslova i van odjeljenja pod nadzorom stražara, s tim da po pravilu rade odvojeno od ostalih osuđenih osoba.

Član 13.

Osuđene osobe koje iz Odsjeka za prijem i opservaciju odlaze pojedinačno ili grupno na ljekarske preglede, objedovanje, posjete i na druga mjesta izvan ovog odjeljenja, sprovode se pod nadzorom straže.

Osuđene osobe borave pod nadzorom straže na svježem zraku i na šetnji u vrijeme koje je utvrđeno zakonom i podzakonskim aktima.

Član 14.

Odlazak osuđenih osoba koje borave u **Odsjeku za prijem i opservaciju** u prodavnicu—kantinu Zavoda radi nabavke potrebnih namirnica organizira se grupno pod nadzorom straže.

Član 15.

Ispitivanje ličnosti i utvrđivanje programa tretmana osuđenih osoba vrši grupa stručnih lica Zavoda u čijem sastavu su: šef Odsjeka za prijem i opservaciju, psiholog, pedagog, socijalni radnik, zavodski ljekar, diplomirani pravnik i druga stručna lica po potrebi.

Na osnovu dobijenih nalaza utvrđuje se prijedlog tretmana kojim se određuje: polazna klasifikaciona grupa, radna terapija, intenzitet individualnog i grupnog rada, specifične individualne potrebe i način uključivanja osuđenih osoba u određeni vid općeg i stručnog obrazovanja i usavršavanja, te drugi sadržaji koje treba preuzeti u cilju preodgoja osuđene osobe.

Član 16.

Kada je utvrđen prijedlog tretmana u smislu prethodnog člana pomoćnik direktora za poslove odgoja-tretmana određuje tretman osuđene osobe.

Izmjene u tretmanu mogu se vršiti u toku izdržavanja kazne, zavisno od stepena realizacije predviđenog tretmana, novih saznanja o osuđenoj osobi, intenziteta individualnog i grupnog rada i izmjenama zdravstvenog stanja i drugih okolnosti.

Izmjene tretmana vrši Odsjek za prijem i opservaciju na prijedlog nadležnog odgajatelja.

Prijedlog odgajatelja sadrži kratak izvještaj o toku tretmana, poduzetim radnjama, drugim mjerama i njihovim efektima sa zaključnim prijedlogom o vrsti tretmana i intenzitetu preodgojnog rada.

Član 17.

Osuđene osobe se iz Odsjeka za prijem i opservaciju raspoređuju u preodgojne kolektive sa stimulatивно-klasifikacionom grupom prema kriterijima koje donosi direktor Zavoda.

Član 18.

U stimulatивно-klasifikacionim grupama prati se ponašanje osuđene osobe, prihvatanje i realizacija tretmana, ocjenjuju se rezultati koja osuđena osoba postiže u pojedinim aktivnostima.

Na osnovu proučavanja ličnosti i postignutih rezultata u tretmanu može se vršiti reklasifikacija osuđenih osoba u stimulatивно-klasifikacione grupe.

Član 19.

Prijedlozi za reklasifikaciju utvrđuju se na sastancima mikro-timova u čijem radu obavezno učestvuju odgajatelji, zavodski policajci-stražari i instruktori, a po potrebi i druga stručna lica ukoliko se cijeni da će njihovo učešće biti u koristi za realizaciju tretmanskih aktivnosti.

Konačne reklasifikacione grupe usvajaju se na sastancima Sektora za poslove odgoja-tretmana.

Organizacija rada mikro-timova reguliše se uputstvom direktora Zavoda.

Član 20.

Kriteriji svrstavanja u pojedine klasifikacione grupe, dodjelu pogodnosti, kao i druge pojedinosti regulisane su Pravilnikom za klasifikaciju osuđenih osoba u stimulatívno-klasifikacione grupe.

Podaci koji se odnose na reklasifikacionu grupu i dodjeljene pogodnosti unose se na tipski formular koji predstavlja pomoćni list uz obrazac broj 6. iz dosjea postupanja.

U tipski formular se unose slijedeći podaci:

- Ime i prezime osuđene osobe
- Matični broj
- Godina i mjesto rođenja
- Član krivičnog djela
- Visina izrečene kazne zatvora
- Početak izdržavanja kazne zatvora
- Vrijeme provedeno u pritvoru
- Datum prijema u Zavod
- Istek kazne
- Promjene u podacima
- Ranija osuđivanost
- Da li je sproveden ili se sam javio u Zavod
- Podatak o bjekstvu ili zloupotrebi pogodnosti
- Period za koji su odobrene pogodnosti
- Vrsta pogodnosti
- Reklasifikaciona grupa
- Mišljenje odgajatelja
- Mišljenje Odsjeka za realizaciju odgoja-tretmana
- Mišljenje direktora

Podaci koji se odnose na reklasifikacionu grupu i dodijeljene pogodnosti se unose na tipski formular koji predstavlja pomoćni list uz obrazac broj 6. iz dosjea postupanja.

III. SMJEŠTAJ, ISHRANA I ODJEVANJE

1. Smještaj

Član 21.

Osuđene osobe raspoređuju se u prostorije koje su namijenjene za smještaj osuđenih osoba.

Ako zdravstveni razlozi to nalažu, osuđena osoba se može smjestiti u posebno namijenjene prostorije, odnosno stacionar Zavoda.

Član 22.

Svaka osuđena osoba ima poseban krevet, natkasnu i posteljinu.

Posteljinu sačinjavaju: spužva sa presvlakom, jastuk, četiri čaršafa, dvije jastučnice i dva ili više ćebadi po potrebi.

Čaršafi i jastučnice se obavezno mijenjaju svakih 15 dana, a po potrebi i češće.

Član 23.

Kreveti osuđenih osoba od momenta ustajanja do večernjeg raporta, moraju biti uredno napravljeni „na bijelo“.

Nedjeljom i državnim praznicima kreveti se prave bez bijele mašne, a osuđene osobe koje ne rade u ove dane mogu se odmarati na krevetima.

Starim i iznemoglim osobama može se odobriti odmaranje i spavanje na krevetima i drugim danima, neovisno od odredbi iz ovog stava, o čemu odluku donosi zavodski ljekar.

Za vrijeme bolovanja ako osuđena osoba boravi u spavaoni može se odobriti odmaranje na krevetu, ukoliko to odredi ljekar.

Član 24.

Prostorije u kojima borave osuđene osobe zagrijavaju se u zimskom periodu i to od 15. oktobra tekuće godine do 15. aprila naredne godine.

Zavisno od klimatskih uslova direktor Zavoda može donijeti odluku o odstupanju od termina iz stava 1. ovog člana.

2. Ishrana

Član 25.

Osuđene osobe dobijaju dnevno 3 obroka hrane, osim ako zavodski ljekar ne propiše drugačije.

Izuzetno od prethodnog stava osuđene osobe koje rade na težim fizičkim poslovima i uslovima rada dobijaju jedan dodatni obrok koji se može uzimati na radnom mjestu.

Za oboljele osuđene osobe za koje se utvrdi da u cilju očuvanja zdravstvenog stanja ne mogu koristiti ishranu po redovnom jelovniku, ljekar Zavoda propisuje dijetalnu ishranu.

Član 26.

Vrsta ishrane utvrđuje se jelovnikom unaprijed svakih 7 dana.

Jelovnik iz stava 1. ovog člana donosi direktor Zavoda.

Objedovanje osuđenih osoba vrši se u osuđeničkoj trpezariji.

U spavaonama i prostorijama za dnevni boravak osuđene osobe mogu držati nekvarljive namirnice koje su kupljene u prodavnici—kantini Zavoda ili dobijene u paketu ili prilikom posjeta.

Član 27.

Vrijeme trajanja jednog obroka iznosi 30 minuta, a razmak između obroka ne može biti kraći od četiri niti duži od osam sati.

Član 28.

Raspored obroka u osuđeničkoj kuhinji utvrđuje se naredbom direktora.

Direktor Zavoda na prijedlog zavodskog ljekara utvrđuje kojim je osuđenim osobama potrebno davati pojačane ili druge vrste obroka.

Član 29.

Dijetalnu ishranu osuđenoj osobi određuje zavodski ljekar, za svaku osobu posebno.

Na osnovu stava 1. ovog člana osuđenička kuhinja u jelovniku utvrđuje sedmični plan dijetalne ishrane po danima i obrocima.

Član 30.

Zabranjuje se svim osuđenim osobama korištenje obroka u osuđeničkoj kuhinji izvan termina, odnosno rasporeda obroka po kolektivima-grupama, koje su utvrđene naredbom direktora.

Izuzetno iz stava 1. ovog člana može se odobriti korištenje obroka u slučajevima kada je osuđena osoba spriječena da prisustvuje objedovanju, uz prethodnu najavu službene osobe, po čijem nalogu je osuđena osoba bila zadržana.

Član 31.

Svakog dana vrši se evidencija brojnog stanja osuđenih, pritvorenih i osoba koje se nalaze na izvršenju mjere obaveznog čuvanja i liječenja, kao i osoba koje se nalaze u stacionaru zdravstvene zaštite.

Informaciju iz stava 1. ovog člana utvrđuje i usmeno daje vođa smjene zatvorske policije-stráže, najmanje jedan sat prije raspodjele obroka, a po mogućnosti i ranije.

Član 32.

U Zavodu se organizuje rad prodavnice—kantine u kojoj osuđene osobe mogu kupovati prehrambene artikle, predmete za ličnu upotrebu, tehničke uređaje (TV, DVD, tranzistore) suplemente, dodatke prehrani i sve druge artikle koji odobri direktor.

Na vidnom mjestu u prodavnici mora postojati cjenovnik roba koje se prodaju po nabavnoj cijeni, uvećanoj za porez na dodatnu vrijednosti, a koji u sebi ne sadrži nikakav vid zarade. Vrstu roba koji se nabavljaju za prodavnicu odobrava direktor zavoda.

Član 33.

Radno vrijeme kantine utvrđuje direktor Zavoda koje je istaknuto na vidnom mjestu.

Član 34.

Osuđene osobe robu koja je odobrena za prodaju na kantini mogu kupovati isključivo ukoliko imaju novčana sredstva na svom depozitnom računu.

Zabranjeno je prodavati robu na odgođeno plaćanje.

Član 35.

U sastavu osuđeničke kantine postoji kafeterija za osuđene osobe.

Kafe aparati instalirani po paviljonima koriste se u skladu sa Naredbom/Naredbama o dnevnim aktivnostima.

Osuđene osobe tople napitke koji se spravljaju u kafeteriji mogu konzumirati u propisanim terminima.

Konzumiranje toplih napitaka izvan propisanih termina predstavlja disciplinski prekršaj.

Član 36.

Radno vrijeme i raspored radnog vremena u kantini i kafeteriji određuje direktor Zavoda.

3. Odjevanje osuđenih osoba

Član 37.

Osuđene osobe dobijaju odjeću i obuću koja je prikladna klimatskim uvjetima, tako da im se ne ugrožava zdravlje, a u skladu sa Pravilnikom o odjeći i obući osuđenih osoba koji donosi federalni ministar.

Član 38.

Zimsko, odnosno ljetno odijelo poslije njegove upotrebe osuđena osoba razdužuje u ekonomatu Zavoda.

Obuća se poslije čišćenja ostavlja u ormariću koji se nalazi u hodniku. Za vrijeme spavanja odjeća osuđene osobe mora biti uredno složena u ormariću za garderobu.

Osuđene osobe koje se nalaze na liječenju u stacionaru Zavoda dobijaju posebnu opremu za spavanje i ogrtač za dnevnu upotrebu.

Član 39.

Svu zaduženu opremu osuđene osobe dužne su savjesno čuvati i održavati, a u slučaju prouzrokovane štete namjerno ili grubom nepažnjom, šteta će se naplatiti saglasno odredbama člana 77 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 40.

Zamjena odjeće i obuće vrši se u sljedećim rokovima:

- zimska odijela nakon tri godine, a ljetna nakon dvije godine,
- zamjena cipela, košulja nakon godinu dana

Izuzetno zamjena iz stava 1 ovog člana može se vršiti i u kraćim vremenskim intervalima, a u zavisnosti od kvaliteta, i to:

- zimska odijela nakon dvije godine, a ljetna odijela nakon 18 mjeseci,
- zamjena cipela, košulja i drugog nakon 6 mjeseci.

Odijelo i obuću osuđene osobe mogu kupiti u ekonomatu Zavoda o svom trošku.

Osuđene osobe koje nemaju novčanih sredstava i posjete članova porodice imaju mogućnost dobivanja unutarnjeg veša i sredstava za održavanje lične higijene na trošak Zavoda.

Higijensko-tehnička oprema zadužuje se u skladu sa propisima HTZ-a i na period utvrđen tim propisima.

Član 41.

Direktor Zavoda donosi uputstvo o odijevanju osuđenih osoba kojim se regulišu sva ostala pitanja koja nisu utvrđena ovim Pravilnikom.

IV. NAČIN KORIŠTENJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SPROVOĐENJE HIGIJENSKIH MJERA

1. Način korištenja zdravstvene zaštite

Član 42.

Po prijemu u Zavod vrši se ljekarski pregled osuđene osobe od strane zavodskog ljekara i ljekara stomatologa radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti.

Nalaz o zdravstvenom stanju i radnoj sposobnosti upisuje se u zdravstveni karton i dosje osuđene osobe.

Član 43.

U Zavodu se osuđenim osobama osigurava zdravstvena zaštita koja se sastoji od: ljekarskih pregleda, liječenja u Zavodu, bolničkog liječenja, vakcinacije, specijalističkih pregleda i zubne zaštite.

Za vršenje specijalističkih pregleda angažuju se ljekari specijalisti iz drugih zdravstvenih ustanova.

Ako specijalističko liječenje ne zahtijeva upućivanje osuđene osobe u zdravstvenu ustanovu izvan Zavoda, liječenje se vrši u stacionaru Zavoda prema uputama ljekara-specijaliste.

Član 44.

Ako se osuđena osoba upućuje na liječenje u zdravstvenu ustanovu izvan Zavoda troškove liječenja i putne troškove u odlasku i povratku snosi Zavod.

U slučaju da se osuđena osoba namjerno ozlijedila troškove liječenja snosi lično.

Direktor Zavoda donosi rješenje o naplati troškova liječenja iz stava 2. ovog člana na osnovu izračuna troškova liječenja.

Direktor Zavoda donosi Uputstvo o načinu pribavljanja eksternih specijalističkih medicinskih i stomatoloških usluga kada takvu uslugu osuđena osoba želi dobiti o vlastitom trošku.

Član 45.

Za vrijeme izdržavanja kazne osuđenim osobama se omogućava liječenje usne šupljine i vađenje zuba u stomatološkoj ambulanti.

Troškove izrade zubne proteze, liječenja i popravke zuba snosi osuđena osoba.

Ako je osuđena osoba došla na izdržavanje kazne sa oboljelim zubima i ukoliko želi da ih liječi ili da pravi nove iz estetskih razloga, može podnijeti zahtjev.

O zahtjevu osuđene osobe iz prethodnog stava odlučuje direktor Zavoda, a pribavljanje usluge i plaćanje se reguliše Uputstvom iz člana 44. stav 4. Pravilnika.

Član 46.

Ljekarski pregled vrši se u ambulanti Zavoda prema rasporedu rada Sektora za poslove zdravstvene zaštite.

Osuđene osobe prijavljuju se na ljekarski pregled za naredni dan zavodskom policajcu u paviljonu tokom večernjeg raporta.

U slučajevima povrede na radnom mjestu i drugim hitnim slučajevima osuđena osoba može zatražiti pomoć ljekara tokom cijelog dana.

Član 47.

Osuđene osobe mogu nabavljati lijekove i ortopedska pomagala o svom trošku ili ih primiti od članova svoje porodice ukoliko iste ne posjeduje Zavod.

Lijekove i pomagala iz prethodnog stava odobrava ljekar uz saglasnost direktora Zavoda.

Član 48.

Oboljele osuđene osobe kojima je određeno liječenje smještene su u stacionar Zavoda.

Za boravak osuđenih osoba u stacionaru nadležan je pomoćnik direktora za poslove zdravstvene zaštite.

Član 49.

Osuđene osobe koje rade u kuhinji, pekari, prodavnici, brijačnici i drugim mjestima gdje su u neposrednom kontaktu sa namirnicama, hranom i ljudima, podliježu redovnom sanitarnom pregledu po općim propisima, a moraju biti snabdjeveni propisanom odjećom i obućom, uredno obrijani i ošišani.

2. Sprovođenje higijenskih mjera

Član 50.

Sprovođenje higijenskih mjera odnosi se na ličnu i kolektivnu higijenu.

Ličnu i kolektivnu higijenu sprovode osuđene osobe.

Nesprovođenje lične i kolektivne higijene povlači disciplinsku odgovornost osuđenih osoba.

a) Lična higijena

Član 51.

Osuđene osobe dužne su da svakodnevno održavaju ličnu higijenu.

Svakoj osuđenoj osobi mora se omogućiti kupanje najmanje jednom sedmično u centralnom kupatilu.

S obzirom na radno mjesto i uslove rada i boravka osuđenim osobama može se omogućiti i svakodnevno kupanje, odnosno tuširanje.

Član 52.

Osuđene osobe svoje lične stvari predaju u vešeraj Zavoda radi pranja i sušenja.

Pranja i sušenja se veša se obavlja prema utvrđenom rasporedu koji je određen u Naredbi o dnevnim aktivnostima.

Osuđene osobe imaju mogućnost da svoje lične stvari peru i suše odvojeno od ostalih osuđenih osoba na lični zahtjev i o svom trošku.

Način korištenja usluge iz stav 3. ovog člana regulisano je posebnim Uputstvom direktora Zavoda.

Član 53.

Zavod će osigurati redovno brijanje i šišanje osuđenih osoba.

Redovno brijanje vrše osuđene osobe samostalno.

Njegovanje uredne brade i duže kose može se omogućiti osuđenim osobama iz zdravstvenih ili vjerskih razloga, a u cilju očuvanja samopoštovanja osuđene osobe.

Osuđene osobe se šišaju u brijačnici, izuzev onih koje se nalaze na izdržavanju kazne samice, **mjere** usamljenja, u **Odsjeku za prijem i opservaciju** ili su iz zdravstvenih i drugih razloga smješteni u posebne prostorije Zavoda.

Brijanje u brijačnici može se omogućiti osuđenim osobama koje za to nemaju sredstava, koje imaju psihofizičke nedostatke, te osobama koje se nalaze na liječenju u stacionaru Zavoda.

Šišanje osuđenih osoba raspoređenih u paviljonima IV i VI obavlja se prema utvrđenom rasporedu u Naredbi o dnevnim aktivnostima.

b) Kolektivna higijena

Član 54.

Prostorije u kojima borave osuđene osobe i prostorije koje im služe za svakodnevnu upotrebu svakodnevno se čiste i provjetravaju, a najmanje dva puta mjesečno vrši se istresanje ćebadi.

Generalno čišćenje zajedničkih prostorija vrši se svakih sedam dana i u istome učestvuju sve osuđene osobe.

Neposredni nadzor na održavanju higijene u spavaonama i prostorijama u kojima borave osuđene osobe vrši odgajatelj, dežurni zatvorski policajac-stražar i medicinsko osoblje.

Komisija za održavanje higijene najmanje jedanput sedmično izvršit će higijensku kontrolu u svim prostorijama gdje borave osuđene osobe.

O izvršenoj kontroli komisija će sačiniti zapisnik u kojem će evidentirati uočene nedostatke, utvrditi mjere i odrediti rok odgovornoj osobi da iste otkloni.

O neizvršenju mjera utvrđenih u prethodnom stavu ovog člana komisija će obavijestiti direktora Zavoda.

Član 55.

Komisiju iz prethodnog člana imenuje direktor Zavoda rješenjem.

Mandat komisije traje dvije godine.

Član 56.

U slučaju pojave zarazne bolesti i uporedivim situacijama Sektor za poslove zdravstvene zaštite poduzima mjere i radnje iz svoje nadležnosti.

Dezinfekciju i deratizaciju prostorija u kojima borave i rade osuđene osobe obavljaju nadležne službe.

V. NAČINI I UVJETI ZADOVOLJAVANJA VJERSKIH POTREBA

Član 57.

Osuđena osoba ima pravo da svoje vjerske potrebe zadovoljava u skladu sa vjerskim propisima konfesije kojoj pripada.

Pravo iz stava 1 ovog člana ima i osuđena osoba koja se nalazi u Odsjeku za prijem i opservaciju, na izdržavanju disciplinske kazne upućivanja u samicu, mjere usamljenja, a sve pod uslovom da se zbog toga ne remeti sigurnosna situacija Zavoda, te da to ne čini smetnju osuđenim osobama druge vjeroispovijesti.

Osuđenim osobama je zabranjeno da vrše pritisak na druge osuđene osobe da obavljaju molitvu, da obavljaju bilo koji vid propagande na tom planu, da nameću vlastite vjerske stavove drugima i da zloupotrebljavaju prakticiranje vjere po bilo kom osnovu.

Član 58.

Za zadovoljenje vjerskih potreba osuđenim osobama stoje na raspolaganju prostorije koje su posebno prilagođene za tu namjenu.

Prostorije iz stava 1 ovog člana moraju se održavati u pogledu higijene i u pogledu pripreme za određene vjerske obrede.

Održavanje prostorija vrše osuđene osobe—vjernici koji koriste te prostorije.

Član 59.

Prostorije za zadovoljenje vjerskih potreba koriste se u vremenu koje je potrebno da se vjerske potrebe i dužnosti obave, a sve u skladu sa vjerskim propisima dotične konfesije.

Direktor Zavoda može izuzetno odobriti korištenje prostorija iz stava 1. ovog člana i u drugom terminu.

Član 60.

Osuđene osobe mogu posjedovati knjige vjerskog sadržaja i druge rekvizite koje služe vršenju vjerskih obreda.

Zabranjeno je posjedovanje knjiga i drugih sredstava u kojima se propagira nasilje, diskriminacija drugih i drugačijih.

Osuđene osobe mogu posjećivati predstavnici vjerskih zajednica i vjerski službenici sa ciljem obavljanja vjerskih obreda i ispovijesti u vrijeme vjerskih praznika, predavanja i sličnih manifestacija vjerskog karaktera.

Član 61.

Osuđene osobe koje se nalaze na izvršavanju određenih poslova i radnih zadataka u vrijeme obavljanja vjerskih dužnosti mogu odsustvovati sa posla za vrijeme dok traje ta vjerska dužnost.

Ako proces proizvodnje ne dozvoljava odsutnost osuđene osobe—vjernika, instruktor zadužen za proces proizvodnje uskratit će dozvolu osuđenoj osobi da prisustvuje vjerskom obredu i omogućit će joj naknadno obavljanje propuštenog vjerskog obreda.

Poslije završetka vjerskog obreda osuđena osoba dužna se odmah javiti na posao.

Član 62.

Za vrijeme posta osuđenoj osobi—vjerniku omogućit će se ishrana po vjerskim propisima tog posta.

Osuđene osobe su dužne pismenim putem direktoru Zavoda najaviti namjeru obavljanja posta.

Za vrijeme vjerskih blagdana osuđenim osobama—vjernicima omogućit će se susret sa vjerskim službenicima bez ograničenja.

Član 63.

Osuđena osoba—vjernik ima pravo da odsustvuje sa posla u skladu sa zakonom.

Korištenje prava iz stava 1 ovog člana vrši se najavom najmanje sedam dana prije nastupanja vjerskog praznika.

Ako osuđena osoba koristi vanjske pogodnosti, omogućit će joj se da vjerske praznike koristi u krugu svoje porodice.

VI. DOPISIVANJE, PRIJEM POSJETA I POŠILJKI, VRSTE I KOLIČINE PREHRAMBENIH ARTIKALA KOJE SE MOGU PRIMATI

1. Dopisivanje

Član 64.

Osuđene osobe imaju pravo bez ograničenja i kontrole primati pismena od organa vlasti i drugih institucija i upućivati im podneske sa ciljem zaštite svojih prava i zakonom zaštićenih interesa.

Osuđene osobe koji su strani državljani mogu se obraćati i konzularnim organima svoje države ili države koja štiti njihove interese, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

Pritužbe, žalbe, molbe i druge pismene podneske koji se upućuju u smislu prethodnog člana osuđene osobe predaju putem **Odsjeka za vođenje matične evidencije**.

Na zahtjev osuđene osobe izdaje se potvrda o prijemu podneska iz stava 1. ovog člana.

Član 66.

Nepismenim osuđenim osobama koje ne znaju sastaviti pismeni podnesak isti na zapisnik uzima **referent iz Odsjeka za vođenje matične evidencije**.

Osuđenim osobama dozvoljeno je posjedovanje spisa i zakona koji se odnose na regulisanje njihovih prava.

Član 67.

Osuđene osobe imaju pravo dopisivati se sa članovima svoje porodice bez ograničenja.

Osuđene osobe podatke o telefonskim brojevima koje će pozivati daju u Odsjeku za prijem i opservaciju prilikom prijema u Zavod.

Za osuđene osobe koje se već nalaze na izdržavanju kazne zatvora podatke o telefonskim brojevima koje će osuđena osoba pozivati obezbijedit će Sektor za poslove odgoja-tretmana.

Osuđena osoba može prijaviti najviše 7 (sedam) telefonskih brojeva tako što prvo navodi telefonske brojeve članova uže porodice, šire porodice, prijatelja, lica koja mogu pomoći u njegovom tretmanu i advokata.

Osuđena osoba će popuniti Obrazac za **prijavu** telefonskih brojeva u koji će upisati: telefonski broj, ime i prezime i prebivalište osobe za svaki prijavljeni telefonski broj, te u kojem su odnosu-vezi sa osuđenom osobom (rodbinsko-porodični, prijateljski ili profesionalni).

Odjava telefonskih brojeva izvršit će se u roku od 24 sata nakon otpuštanja osuđene osobe sa izdržavanja kazne.

Obrazac za prijavu telefonskih brojeva čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Nakon popunjavanja Obrasca, prema procjeni, izvršit će se provjera telefonskih brojeva i osoba koje su navedene u Obrascu. Provjera će se vršiti na način da će se provjeravati da li se osobe navedene u Obrascu nalaze u nekoj od policijskih ili sudskih evidencija, te će se u skladu s tim i na temelju diskrecione procjene sa sigurnosnog aspekta moći odobriti ili zabraniti da osuđena osoba obavlja telefonske razgovor sa osobom navedenom u Obrascu.

Osuđene osobe mogu nakon tri mjeseca, a izuzetno i ranije, po odobrenju pomoćnika direktora Sektora za poslove odgoja-tretmana ili matičnog odgajatelja na pismeni i obrazloženi zahtjev promijeniti neki od prijavljenih brojeva.

Za novi telefonski broj popunjava se novi Obrazac za prijavu telefonskog broja.

Zavod će podatke o telefonskim brojevima dostavljati telekom-operateru sa kojim je sklopljen ugovor o pružanju usluge i koji će podatke redovno ažurirati.

Zloupotreba telefona i telefonske govornice sankcioniše se zabranom korištenja telefona na vrijeme koje odredi odgajatelj.

Rad telefonske govornice reguliše se uputstvom direktora na prijedlog Sektora za poslove osiguranja.

Član 68.

Osuđena osoba šalje pisma putem paketarnice Zavoda i **uz nadzor zatvorskog policajca-stražara**.

O prijemu pošiljki vodi se posebna evidencija.

Osuđena osoba prima pisma na paketarnici Zavoda u čijem prisustvu stražar koji radi na paketarnici otvara pismo i predaje ga osuđenoj osobi.

U slučaju da se u pismu nalaze nedozvoljene stvari iste se oduzimaju na zapisnik.

Ukoliko se u pismu nalazi novac isti se knjiži na depozit osuđene osobe, o čemu se istom izdaje pismena potvrda.

2. *Prijem posjeta*

Član 69.

Osuđene osobe imaju pravo primati posjete članova uže porodice u trajanju od jedan sat, a po odobrenju direktora Zavoda mogu ih posjećivati i druge osobe.

Posjete duže od jednog sata odobrava direktor Zavoda osuđenim osobama čiji članovi porodice dolaze iz inozemstva i drugih udaljenih kantona, kao i osuđenim osobama koje to na osnovu pozitivnih tretmanskih rezultata zaslužuju.

Prijem posjete vrši se u posebno namještenoj prostoriji pod neposrednim nadzorom straže.

Za vrijeme posjete osuđene osobe su dužne da se ponašaju primjerno.

U slučaju da osuđena osoba ili posjetitelj tokom posjete ispoljavaju neprimjereno ponašanje dežurni zavodskih policajac će posjetu prekinuti.

Član 70.

Posjete se obavljaju svakog dana tokom radnog vremena, izuzev **petka i subote/nedjelja i ponedjeljak**.

Za vrijeme državnog praznika posjete se obavezno primaju bez obzira o kojem danu se radi.

Član 71.

Osuđena osoba ima pravo da ga na njegov zahtjev posjećuje advokat, odnosno punomoćnik koji ga zastupa u skladu.

Osuđena osoba ima pravo da ga na njegov zahtjev posjećuje javni bilježnik kojega angažira o vlastitom trošku.

Posjeta može trajati do dva sata.

Član 72.

Osuđena osoba ima pravo na posjetu sveštene osobe njegove vjeroispovijesti u trajanju do 2 sata.

3. *Prijem pošiljki, vrsta i količina*

Član 73.

Osuđene osobe mogu primati pakete poštom putem Paketarnice težine do 10 kg.

Paket iz stava 1 ovog člana ne mogu sadržavati hranu i napitke.

Direktor Zavoda može osuđenim osobama dozvoliti prijem paketa sa mesom i mesnim prerađevinama za vrijeme vjerskih praznika.

Paket iz stava 4 ovog člana ne može biti teži od 2 kg.

Osuđene osobe mogu primiti duhan odnosno cigarete u količini do 800 komada cigareta ili 1,5 kg. duhana mjesečno.

Član 74.

Osuđene osobe mogu dobijati pakete putem pošte koje stražar detaljno pregleda uz prisustvo osuđenog lica.

Pakete za osuđene osobe mogu slati samo članovi uže porodice.

Ako paket šalje osoba koja nije uvedena na karton posjeta, takav paket neće biti primljen.

Osuđenim osobama koje nemaju članove uže porodice pakete povremeno mogu slati i druge osobe po odobrenju direktora, a na prijedlog Sektora za poslove odgoja tretmana.

Ako je paket osuđenoj osobi stigao poštom, a podaci pošiljaoca nisu navedeni i nažnačeni na paket te kada sadrži nedozvoljene predmete, isti se vraća pošiljaocu o trošku osuđene osobe, o čemu se osuđenoj osobi se izdaje potvrda o oduzetim stvarima.

Ako je paket osuđenoj osobi stigao putem posjete nedozvoljene stvari se ne zaprimaju i vraćaju osobi koja je donijela paket.

Član 75.

U slučajevima pojave epidemije i zarazne bolesti direktor Zavoda može privremeno obustaviti prijem paketa.

Osuđene osobe se na podesan način moraju upoznati sa razlozima obustavljenja prijema paketa.

VII. UVJETI I NAČIN RASPOLAGANJA NOVCEM OD NAKNADA ZA RAD, NAGRADA I NOVČANIH PRIMANJA

Član 76.

Mjesečni iznos novca kojim osuđena osoba raspolaže je iznos prosječne mjesečne plaće u Federaciji BiH za prethodni mjesec prema posljednjem objavljenom službenom podatku.

Novčana sredstva iz stava 1. ovog člana uredno se vode na posebnom računu (depozit) u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona, a koji se odnose na finansijsko poslovanje.

Nije dozvoljeno prenošenje novca sa depozitnog računa sa jedne osuđene osobe na drugu osuđenu osobu.

Novac se može poslati osobama izvan zavoda koje se nalaze na kartonu posjeta, opunomoćenom advokatu, javnom bilježniku, zdravstvenoj ustanovi u kojoj se osuđena osoba liječila o vlastitom trošku ili drugom organu kod kojega je potrebno izvršiti uplatu i za što osuđena osoba posjeduje urednu dokumentaciju.

Novac osuđenoj osobi na posjetama može biti uplaćen samo od strane posjetilaca čija se imena nalaze na kartonu redovnih i vanrednih posjeta.

Član 77.

Od novčanih sredstava osuđene osobe će se izvršiti naknada materijalne štete koja je utvrđena u skladu sa Zakonom i na osnovu pravomoćnog i konačnog rješenja.

Zavod će postupiti po rješenju nadležnog suda ako se tim rješenjem utvrđuje novčana obaveza osuđene osobe, izražena prema trećem licu.

Član 78.

Svaka osuđena osoba može se neposredno informisati o stanju novčanih sredstava na svom depozitnom računu kod službene osobe zadužene za te poslove.

Član 79.

U Zavodu se može formirati i fond za pomoć osuđenim osobama formiran iz sredstava osuđeničkih zarada o čijoj raspodjeli bi odlučivale osuđene osobe putem osuđeničkih savjeta.

VIII. NAČIN KORIŠTENJA NEPREKIDNOG ODMORA

Član 80.

Osuđene osobe imaju pravo koristiti neprekidni odmor utvrđen Zakonom o radu Federacije BiH.

Neprekidni dnevni, sedmični i godišnji odmor koristi se na način utvrđen ovim Pravilnikom.

IX. RAD OSUĐENIH OSOBA I NAKNADA PO OSNOVU RADA

Član 81.

Rad osuđenih osoba, prava i obaveze po osnovu rada i naknada za rad utvrđena su Pravilnikom o utvrđivanju radnih mjesta za osuđene osobe Zavoda, Pravilnikom o naknadama za rad osuđenih osoba i Pravilnikom o zaštiti na radu.

Odnosi koji nisu regulisani pravilnicima navedenim u stavu 1 ovog člana regulišu se odredbama ovog Pravilnika.

Osuđenoj osobi kojoj je izrečena pravosnažna disciplinska kazna „upućivanje u samicu“ kao i osuđenim osobama koje su reklasificirane u klasifikacionu grupu „C“ po drugom osnovu u propisanoj proceduri će se ukinuti rješenje o radnom angažmanu.

Član 82.

Privredna jedinica »Novi život« i drugi sektori koji upošljavaju osuđeničku radnu snagu dostavljaju svoje potrebe za upošljavanje.

Zahtjev iz stava 1. ovog člana u pismenoj formi dostavljaju pomoćnici direktora sektora u kojima se radno angažuju osuđene osoba.

Zahtjev se dostavlja pomoćniku direktora Sektora za poslove odgoja tretmana i mora sadržavati naziv radnog mjesta, potreban broj izvršilaca, podatak o potrebnoj zdravstvenoj i stručnoj spremi.

Na osnovu zahtjeva iz stava 1 ovog člana i izraženog pismenog pristanka osuđene osobe za rad na raspisanom radnom mjestu pomoćnik direktora Sektora za poslove odgoja tretmana izdaje rješenje o rasporedu na radno mjesto.

Član 83.

Osuđena osoba može uložiti prigovor na rješenje iz člana 82. stav 4 u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

Uloženi prigovor ne zadržava izvršenje rješenja.

Prigovor se podnosi direktoru Zavoda.

Direktor Zavoda donosi rješenje po prigovoru u roku od osam dana.

Rješenje direktora po prigovoru osuđene osobe je konačno i pravosnažno.

Član 84.

Osuđena osoba koja prihvati posao isti može otkazati u roku koji je utvrđen Zakonom o radu.

Osuđenoj osobi koja se nalazi na bolovanju duže od 30 dana izdaje se rješenje o privremenom prestanku radnog angažovanja uz prethodno pribavljanje mišljenja zavodskog ljekara.

Za osuđene osoba koje nakon ljekarskog pegleda budu upućene na bolovanje zavodski ljekar izdaje potvrdu o bolovanju.

Potvrda o bolovanju se dostavlja radnim instruktorima, koji će istu uz mjesečnu radnu listu dostaviti Sektoru za ekonomske poslove.

Pomoćnik direktora sektora gdje je osuđena osoba radno angažovana dostavlja informaciju iz stava 2. ovog člana do pomoćnika direktora Sektora za poslove odgoja tretmana

Po završetku liječenja radno angažovanje osuđene osobe će se ponovno razmatrati.

Član 85.

Osuđena osoba može da radi i izvan Zavoda kako je to propisano Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 86.

U skladu sa predviđenim tretmanom osuđene osobe na radu treba da se stručno usavršavaju, formiraju radne navike, jačaju osjećaj odgovornosti i samopoštovanja.

Osuđene osobe dužne su marljivo i savjesno obavljati poslove na koje su raspoređene i obavezne su se javiti na radno mjesto 5 minuta prije početka radnog vremena.

Obavezan je proziv prije odlaska na radno mjesto, u paviljonima i radionicama.

Osuđene osobe nakon proziva i evidencije preuzimaju i do radnih mjesta prate nadležni instruktori.

Osuđene osobe su dužne da se pridržavati uputstava instruktora i drugih službenih osoba pod čijim nadzorom rade, kao i propisa o zaštiti na radu i protivpožarnoj zaštiti.

Prije aktivnog uključivanja u proces rada obavezan je period obuke, nakon kojeg osuđena osoba potpisuje izjavu da je obučena za određeni posao.

Član 87.

Sve osuđene osobe koje provedu na radu u Zavodu najmanje šest mjeseci imaju pravo na korištenje godišnjeg odmora od najmanje 18, a najviše 30 radnih dana.

Član 88.

Osuđena osoba po osnovu radnog staža dobija po jedan dan za svaku navršenu godinu radnog staža.

Član 89.

Prema uslovima rada osuđene osobe dobijaju uvećanje godišnjeg odmora i to:

— za rad u livnici	3 radna dana
— za rad u ostalim pogonima Privredne jedinice	2 dana
— za rad na ostalim poslovima	1 dan

Član 90.

Osuđene osobe su dužne da obavljaju poslove oko održavanja čistoće i omogućavaju normalnog života i rada u Zavodu.

Ovi poslovi ne mogu trajati duže od 2 sata dnevno.

Član 91.

Sektori u kojima su osuđene osobe radno angažirane dužni su planirati korištenje godišnjih odmora na način da se obezbjedi kontinuitet u obavljanju poslova i da se svim radno angažiranim osuđenim osobama omogući korištenje godišnjeg odmora u toku kalendarske godine.

Plan i prijedlog za korištenje godišnjeg odmora radni instruktori dostavljaju pomoćniku direktora za poslove odgoja tretmana u svrhu donošenja rješenja.

X. ODRŽAVANJE REDA I DISCIPLINE

Član 92.

U životu i radu osuđenih osoba u Zavodu održava se red i disciplina.

Održavanje reda i discipline propisuje se Naredbom o regulisanju vremena ustajanja, napuštanju prostorija, korištenja slobodnog vremena i načina kretanja osuđenih osoba za svaki paviljon—Odsjek pojedinačno.

Naredbu iz stava 2 ovog člana donosi direktor Zavoda.

Član 93.

Naredbom iz prethodnog člana ovog Pravilnika utvrđuju se sva pitanja iz života i rada osuđenih osoba, a naročito:

- ustajanje osuđenih osoba po smjenama ili po nekom drugom kriteriju koji odgovara okolnostima u Zavodu,
- obavljanje higijenskih potreba, lične i kolektivne higijene utvrđene u vremenskim intervalima i okolnostima u kojima se nalaze osuđene osobe,
- regulisanje vremena objedovanja osuđenih osoba po kriterijima koji odgovaraju uslovima Zavoda,
- utvrđivanje načina i uslova ostvarivanja zdravstvene zaštite,
- utvrđivanje vremena rada kantine i kafe kuhinje,
- utvrđivanje vremena rada ekonomata i osuđeničkih radionica: krojačnice, obućarnice, brijačnice, kupatila i vešernice, kao i vremena rasporeda korištenja usluga ekonomata i radionica za osuđene osobe,
- utvrđivanje vremena korištenja slobodnih aktivnosti prema opredjeljenju osuđenih osoba i kapacitetima i prostornim kapacitetima koji se koriste u tu svrhu,
- utvrđivanje vremena korištenja boravka na svježem zraku osuđenih osoba,

- raspored rada i života osuđenih osoba u vrijeme vikenda i praznika,
- raspored obrazovanja,
- raspored rada po smjenama, i
- druga pitanja od značaja za rad i život osuđenih osoba i za održavanje reda i discipline.

XI. LAHKI DISCIPLINSKI PREKRŠAJI OSUĐENIH OSOBA

Član 94.

Lahki disciplinski prekršaji su:

1. namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokovano nanošenje štete imovini i inventaru Zavoda ili imovini drugih osuđenih osoba,
2. neodržavanje lične i kolektivne higijene,
3. neurednost spavaonice i kreveta
4. podstrekavanje drugih osuđenih osoba da čine disciplinske prekršaje
5. ležanje i spavanje u nedozvoljeno vrijeme
6. ulazak u spavaonice u obući
7. nošenje odjeće i obuće koja nije u skladu sa Naredbom o dnevnim aktivnostima
8. kašnjenje na prebrojavanje osuđenih osoba
9. boravak na mjestima gdje nije to dozvoljeno,
10. kretanje u blizini zida koji okružuje Zavod,
11. pripremanje obroka i kuhanje kafe, te pravljenje drugih napitaka u prostorijama gdje borave i žive osuđene osobe,
- 12. pismeno i usmeno iznošenje neistina kojima se nanosi šteta službenim osobama, i**
13. drugi prekršaji utvrđeni ovim Pravilnikom, uputstvima i naredbama direktora Zavoda.

XII. POSTUPAK ZA IZRICANJE DISCIPLINSKIH KAZNI I MJERE USAMLJENJA

1. Postupak za izricanje disciplinske kazne

a) Prvostepeni postupak

Član 95.

Disciplinski postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti osuđene osobe koja je osuđena na kaznu zatvora, dugotrajnog zatvora i kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom sprovodi se u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o odjeći i obući, disciplinskom postupku, uslovima i načinu izdržavanja disciplinske kazne, upućivanja u samicu i mjere usamljenja osuđenih osoba u federalnim ustanovama za izvršenje kazne zatvora („Službene novine Federacije BiH“, br. 15/99, u daljem tekstu: Pravilnik o disciplinskom postupku).

Član 96.

Disciplinski postupak pokreće se na osnovu prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv osuđene osobe.

Postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti može pokrenuti direktor Zavoda, zamjenik direktora i pomoćnici direktora.

Član 97.

Prijedlog se podnosi na osnovu disciplinske prijave.

Disciplinsku prijavu protiv osuđene osobe podnosi svaka službena osoba koja je došla do saznanja za učinjeni disciplinski prekršaj i učinioca.

Član 98.

Prije podnošenja prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka ovlaštenu podnosilac može zahtijevati da Sektor za poslove osiguranja provede određene istražne radnje koje se sprovode što brže i što kraće.

Član 99.

Ako se Sektor za poslove osiguranja ne složi sa prijedlogom za poduzimanje istražnih radnji, obavijestit će o tom ovlaštenog podnosioca zahtjeva.

Kada ovlaštenu podnosilac prijedlog primi obavijest iz stava 1. ovog člana, odlučit će da podnese zahtjev ili da odbaci disciplinsku prijavu.

Poduzete radnje iz ovog člana upisuju se na prijavi u vidu službene zabilješke.

Član 100.

Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka sadrži: ime i prezime osuđene osobe, matični broj, kratak opis disciplinskog prekršaja, prijedlog koje dokaze treba izvesti, te prijedlog da se osuđena osoba oglasi krivom i da joj se izrekne disciplinska kazna u skladu sa Zakonom.

Uz prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka prilaže se prijava koja sadrži kratak opis disciplinskog prekršaja, dokazi i mišljenje odgajatelja.

Član 101.

Pismeno mišljenje odgajatelja sadrži: osnovne podatke o ponašanju osuđene osobe, dotadašnji tok tretmana.

Član 102.

Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka iz prethodnog člana dostavlja se zavodskoj pisarnici.

Nakon urednog protokolisanja prijedlog i formiranja disciplinskog spisa, spis se dostavlja predsjedniku Disciplinske komisije.

Odsjek za vođenje matične evidencije jedan primjerak zahtjeva uručuje osuđenoj osobi uz dostavnicu koja se zatim dostavlja predsjedniku Disciplinske komisije.

Član 103.

Disciplinski postupak teče od dana dostavljanja prijedloga za pokretanje disciplinskog postupka osuđenoj osobi.

Disciplinski postupak ima karakter hitnosti i mora se završiti najkasnije u roku od tri (**radna**) dana od dana pokretanja.

Član 104.

Kada predsjednik Disciplinske komisije primi prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka prethodno ispituje da li je učinjeni disciplinski prekršaj utvrđen Zakonom ili ovim Pravilnikom, treba li provesti ili dopuniti pojedine istražne radnje, da li su sve radnje poduzete u rokovima utvrđenim Zakonom i Pravilnikom o disciplinskom postupku i postoje li razlozi za odbacivanje prijedloga.

Član 105.

Predsjednik Disciplinske komisije će odbaciti zaključkom prijedlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti ako nađe da postoji jedan od sljedećih razloga:

- 1) prekršaj koji je predmet disciplinskog postupka nije disciplinski prekršaj utvrđen zakonom i ovim Pravilnikom,
- 2) postojanje okolnosti koje isključuju disciplinsku odgovornost,
- 3) nepostojanje prijedloga ovlaštene osobe ili je neblagovremenost prijedloga,
- 4) nepostojanje dovoljno dokaza u istražnim radnjama ako su one sprovedene u toku utvrđivanja disciplinske odgovornosti.

Zaključak iz stava 1. ovog člana dostavit će se podnosiocu prijedloga.

Član 106.

Podnosilac prijedloga može u roku od dva (**radna**) dana od dana dostavljanja uložiti prigovor protiv zaključka predsjednika Disciplinske komisije.

Prigovor se podnosi direktoru Zavoda.

Odluka direktora Zavoda po prigovoru je konačna.

Član 107.

Ako predsjednik disciplinske komisije ne odbaci zaključkom prijedlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti, formirat će disciplinsko vijeće od članova disciplinske komisije i njihovih zamjenika.

Disciplinsko vijeće čine predsjednik disciplinskog vijeća i dva člana.

Predsjednik disciplinske komisije je po pravilu predsjednik disciplinskog vijeća.

Član 108.

Predsjednik disciplinske komisije odnosno predsjednik disciplinskog vijeća obavještava Sektor za poslove osiguranja o danu i vremenu održavanja disciplinske komisije.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana sadrži i imena osuđenih osoba čiju prisutnost treba obezbijediti na glavnoj raspravi za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Član 109.

Predsjednik disciplinske komisije odnosno predsjednik disciplinskog vijeća poziva na glavni pretres osuđenu osobu putem Sektor za poslove osiguranja, branioca osuđene osobe, ako osuđena osoba ima branioca, podnosioca zahtjeva i odgajatelja osuđene osobe, a po potrebi pozvat će i druge osobe.

Između dostavljanja prijedloga za pokretanje postupka i održavanja glavnog pretresa mora se ostaviti dovoljno vremena da osuđena osoba pripremi svoju odbranu.

Glavni pretres održava se u službenoj prostoriji namijenjenoj za održavanje glavnog pretresa.

Član 110.

Glavni pretres održat će se:

- ako pretresu ne prisustvuje uredno obaviješteni podnosilac prijedloga,
- ako pretresu ne prisustvuje uredno obaviješteni branilac osuđene osobe,
- ako pretresu ne prisustvuje odgajatelj osuđene osobe, pod uslovom da je uredno pozvan i da je dao svoje mišljenje u pismenom obliku, i
- ako ne prisustvuje osuđena osoba pod uslovom da se na okolnosti učinjenog disciplinskog prekršaja pismeno izjasnila i da postoje objektivne okolnosti koje sprečavaju prisutnost osuđene osobe.

Član 111.

Glavni pretres započinje čitanjem prijedloga za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Osuđena osoba i njegov branilac se pozivaju da iznesu odbranu.

Na glavnom pretresu saslušavaju se i ostale osobe: odgajatelj, svjedoci, vještaci i ostala lica koja su pozvana da prisustvuju glavnom pretresu i čije su izjave neophodne za vođenje disciplinskog postupka.

Član 112.

Glavni pretres se zaključuje završnom riječju branioca i osuđene osobe.

Član 113.

Po zaključivanju glavnog pretresa disciplinsko vijeće pristupa vijećanju i glasanju.

Vijećanju i glasanju ne prisustvuje podnosilac prijedloga, osuđena osoba i branilac osuđene osobe.

Vijećanje i glasanje se odnosi na utvrđivanju krivice i izricanju disciplinske kazne.

Odluka se donosi većinom glasova disciplinskog vijeća.

Član 114.

Nakon vijećanja i glasanja predsjednik disciplinske komisije odnosno predsjednik disciplinskog vijeća poziva osuđenu osobu i saopštava joj izrečenu disciplinsku kaznu.

Saopštavanje disciplinske kazne vrši u obliku rješenja sa obrazloženjem.

Član 115.

Rješenje koje je objavljeno mora se pismeno izraditi u roku od **pet** dana od dana objavljivanja.

Ako rješenje nije izrađeno u tom roku, predsjednik disciplinskog vijeća je dužan obavijestiti direktora Zavoda i navesti razloge zbog čega rješenje nije izrađeno.

Rješenje se radi u dovoljnom broju primjeraka i to za: osuđenu osobu, Federalno ministarstvo pravde ako je izrečena disciplinska kazna upućivanja u samicu i osobni list osuđene osobe.

Član 116.

Pismeno izrađeno rješenje sadrži uvod, izreku, obrazloženje, pravnu pouku i potpis predsjednika disciplinske komisije, odnosno predsjednika disciplinskog vijeća.

Član 117.

Uvod rješenja sadrži: ime i prezime predsjednika disciplinske komisije, odnosno disciplinskog vijeća, članove vijeća i zapisničara, ime i prezime učinioca disciplinskog prekršaja, kratak opis disciplinskog prekršaja i njegovu pravnu kvalifikaciju, da li je učinilac bio prisutan na glavnom pretresu i dan održavanja glavnog pretresa.

Član 118.

Izreka rješenja sadrži ime i prezime osuđene osobe, matični broj, odluku kojom se osuđena osoba oglašava krivom za disciplinski prekršaj, vrstu i visinu disciplinske kazne ili odluku kojom se osuđena osoba oslobađa odgovornosti ili kojom se prijedlog odbija.

Član 119.

U obrazloženju rješenja vijeće će utvrditi razloge za svaku tačku rješenja, te potpuno iznijeti koje činjenice iz kojih razloga uzima kao dokazane, dajući pri tom ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, te iz kojih razloga nije uvažio pojedine dokaze, kao i sve navode koji su bitni za donošenje odluke o kazni.

Član 120.

Pravna pouka sadrži uputu da osuđena osoba ima pravo žalbe direktoru Zavoda u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja osuđenoj osobi, te da se žalba predaje odgajatelju osuđene osobe.

Član 121.

Ako se osuđena osoba na zapisnik o glavnoj raspravi odrekne prava na žalbu i ako ne zahtijeva da joj se dostavi pismeni otpravak rješenja, rješenje ne sadrži obrazloženje, niti pouku o pravnom lijeku.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sa kompletnim disciplinskim spisom dostavlja se poslovima matične evidencije za osobni list osuđene osobe.

Rješenje iz stava 1 ovog člana se ne dostavlja osuđenoj osobi.

Član 122.

Odsjek za vođenje matične evidencije je dužan odmah, a najkasnije u roku od 24 sata pismeno izrađeno rješenje dostaviti osuđenoj osobi.

Pisarnica Zavoda vrši dostavljanje rješenja organizacionim jedinicama i službenim osobama koje su navedene u rješenju.

Član 123.

Odsjek za vođenje matične evidencije vodi evidenciju o pravosnažnosti rješenja i obavještava nadležne sektore za izvršenje rješenja.

2. Žalbeni postupak

Član 124.

Protiv rješenja donesenog u disciplinskom postupku osuđena osoba može izjaviti žalbu direktoru Zavoda u roku koji je utvrđen zakonom i ista se predaje putem Odsjeka za vođenje matične evidencije.

Blagovremeno izjavljena žalba odlaže izvršenje rješenja.

Član 125.

Žalba treba da sadrži: broj i datum rješenja protiv kojeg se izjavljuje žalba, osnov za pobijanje rješenje, obrazloženje, prijedlog da se osporeno rješenje potpuno ili djelimično ukinu ili preinači i potpis osuđene osobe.

Rješenje se može pobijati zbog: bitne povrede disciplinskog postupka, povrede zakona i ovog Pravilnika, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni.

Član 126.

Odsjek za vođenje matične evidencije žalbu sa disciplinskim spisom dostavlja putem pisarnice direktoru Zavoda na odlučivanje.

Član 127.

Direktor Zavoda će donijeti odluku o žalbi kako slijedi:

- odbaciti rješenjem žalbu kao neblagovremenu ili nedopuštenu, ako se utvrdi da je žalba podnesena poslije zakonskog roka ili je podnesena od strane neovlaštene osobe,
- odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se rješenje pobija, niti postoji povreda zakona,
- ukinuti prvostepeno rješenje i vratiti predmet na ponovno odlučivanje Disciplinskoj komisiji ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba zakona i ovog Pravilnika i ako postoji nepotpuno i pogrešno činjenično stanje,
- djelimično ukinuti prvostepeno rješenje ako se pojedini dijelovi rješenja mogu izdvojiti bez štete za pravilno odlučivanje i predmet vratiti Disciplinskoj komisiji na ponovno odlučivanje u dijelu koji je ukinut,
- uvažiti žalbu i sam odlučiti, ako utvrdi da su odlučne činjenice u prvostepenom rješenju pravilno utvrđene, a da je trebalo donijeti drugačiju odluku.

Član 128.

Rješenje direktora Zavoda sadrži sve elemente rješenja disciplinske komisije.

Obrazloženje rješenja sadrži ocjenu žalbenih navoda i odlučne činjenice na osnovu kojih je zasnovano rješenje.

Rješenje direktora Zavoda je konačno.

Protiv rješenja direktora Zavoda povodom žalbe ne može se voditi upravni spor.

3. Postupak izricanja mjere usamljenja

Član 129.

Prema osuđenoj osobi koja zbog svojih postupaka predstavlja ozbiljnu opasnost za sigurnost ljudi i imovine Zavoda može se pokrenuti postupak za izricanje mjere usamljenja.

Prijedlog za izricanje mjere usamljenja daje Sektor za poslove odgoja-tretmana na inicijativu odgajatelja ili Sektora za poslove osiguranja.

Na zajedničkom sastanku odgajatelja prijedlog se usvaja ili odbacuje.

Član 130.

Prema osuđenoj osobi koja zbog svojih postupaka predstavlja ozbiljnu opasnost za bezbjednost osoba i imovine Zavoda može se pokrenuti postupak za izricanje mjere usamljenja.

Sektor za poslove odgoja-tretmana obrazloženi prijedlog za izricanje mjere usamljenja dostavlja direktoru Zavoda.

Član 131.

Ako direktor Zavoda ocijeni da su ispunjeni svi uslovi za izricanje mjere usamljenja, prijedlog će dostaviti Federalnom ministarstvu pravde na davanje saglasnosti.

Član 132.

Po dobijanju saglasnosti od Federalnog ministarstva pravde, direktor Zavoda donosi rješenje.

Rješenje se uručuje osuđenoj osobi putem Odjeka za vođenje matične evidencije.

Član 133.

Osuđena osoba ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu Federalnom ministarstvu pravde.

Izjavljena žalba odlaže izvršenje rješenja.

Odsjek za vođenje matične evidencije žalbu zajedno sa rješenjem dostavlja Federalnom ministarstvu pravde.

Član 134.

Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Konačno rješenje je izvršno.

XIII. UVJETI I NAČIN IZVRŠENJA IZREČENIH DISCIPLINSKIH KAZNI I MJERE USAMLJENJA

Član 135.

Kada rješenje o izrečenoj disciplinskoj kazni postane konačno, pristupa se njegovom izvršenju.

Član 136.

Izrečena disciplinska kazna ukor izvršava se tako što se rješenje o izrečenoj disciplinskoj kazni neposredno saopćava osuđenoj osobi uz upozorenje da osuđena osoba ne čini disciplinske prekršaje, da poštuje zakonske propise, provedbene akte, Pravilnik o kućnom redu Zavoda, naredbe, instrukcije i druge akte koje donosi direktor Zavoda.

Član 137.

Izrečena disciplinska kazna javni ukor izvršava se isticanjem obavijesti na oglasnoj ploči preodgojnog kolektiva.

Član 138.

Izrečenu disciplinsku novčanu kaznu izvršava Sektor za ekonomske polove na osnovu dostavljenog konačnog rješenja.

Konačno rješenje Sektoru iz stava 1 ovog člana dostavlja Sektor za poslove odgoja-tretmana.

Sektor za ekonomske poslove postupa po rješenju i novčana sredstva uplaćuje na račun federalnog budžeta.

Član 139.

Disciplinska kazna „upućivanja u samicu“ i mjera usamljenja izvršavaju se smještanjem osuđene osobe u prostorije koje su namijenje za izvršenje.

Prostorije iz stava 1 ovog člana odgovaraju uslovima utvrđenim zakonom i provedbenim propisima.

Član 140.

Prije upućivanja u samicu i na izvršenje mjere usamljenja osuđenu osobu pregledat će ljekar Zavoda i nakon pregleda dati pismeno odobrenje.

Ljekar Zavoda vrši svakodnevni pregled tih osuđenih osoba i o tome vodi urednu evidenciju.

Član 141.

Ukoliko ljekar Zavoda pregledom utvrdi da samica i mjera usamljenja štetno djeluju na zdravlje osuđene osobe, prekinut će se odmah za vrijeme dok djeluju te štetne posljedice.

Rješenje o prekidu izdržavanja mjere usamljenja donosi direktor Zavoda na osnovu nalaza i mišljenja zavodskog ljekara.

Član 142.

Ukoliko Sektore za poslove odgoja-tretmana i Sektor za poslove osiguranja procijene da su prestali razlozi zbog kojih je izrečena mjera usamljenja dostavit će prijedlog direktoru Zavoda da se mjera ukine.

Član 143.

Na osnovu prijedloga iz prethodnog člana direktor Zavoda donosi rješenje.

Rješenje direktora iz stava 1. ovog člana je konačno.

XIV. NAKNADA ŠTETE

1. Šteta i osnov odgovornosti

Član 144.

Šteta je umanjenje imovine Zavoda ili sprečavanje povećanja te imovine.

Član 145.

Ako osuđena osoba prouzrokuje štetu Zavodu namjerno ili grubom nepažnjom dužna je istu nadoknaditi.

Osuđene osobe koje su učestvovala u pobuni dužne su da nastalu štetu snose solidarno, ako se ne može utvrditi pojedinačna osobna odgovornost osuđene osobe, bez obzira na krivicu.

Osuđena osoba koja je usljed bjekstva i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom prouzrokovala troškove sprovođenja ili druge troškove dužna je iste platiti

Novčana sredstva koja se naplate po osnovu stava 3 ovog člana uplaćuju se u korist federalnog budžeta.

2. Postupak utvrđivanja štete

Član 146.

Postojanje štete i njenu visinu utvrđuje komisija.

Komisija se sastoji od predsjednika i dva člana.

Predsjednik komisije i članovi imaju svoje zamjenike.

Komisiju iz ovog člana imenuje direktor Zavoda.

Član 147.

Kada se utvrdi da je osuđena osoba prouzrokovala štetu komisija pristupa radu. Komisija utvrđuje: štetnika—osuđenu osobu, osnov odgovornosti, kao i visinu utvrđene štete.

Član 148.

Činjenice iz prethodnog člana Komisija utvrđuje u formi zapisnika.

Zapisnik mora da sadrži: ime i prezime osuđene osobe, matični broj, osnov odgovornosti i način na koji je utvrđena šteta.

Član 149.

Ako visina štete ne prelazi iznos od 300,00 KM i ako osuđena osoba ne pristaje da je izmiri, direktor Zavoda donosi rješenje o naplati na osnovu zapisnika Komisije.

Ako je visina štete pojedinačno veća od 300,00 KM i ako osuđena osoba ne pristaje da izvrši uplatu novčanih sredstava, Zavod će pokrenuti postupak kod nadležnog suda za naknadu štete.

3. Drugostepeni postupak

Član 150.

Protiv rješenja direktora Zavoda za naknadu štete osuđena osoba može uložiti žalbu Federalnom ministarstvu pravde u roku od 15 dana.

Žalba se predaje komisiji za naknadu štete.

Član 151.

Komisija će žalbu zajedno sa spisom o utvrđivanju štete dostaviti direktoru Zavoda.

Direktor Zavoda daje odgovor na žalbu i istu prosljeđuje Federalnom ministarstvu pravde.

Član 152.

Rješenje Federalnog ministarstva pravde po žalbi je konačno i izvršno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

4. Izvršenje rješenja

Član 153.

Kada rješenje postane konačno i izvršno pristupa se njegovom izvršenju.

Sektor za ekonomske poslove provodi izvršenje tako što utvrđenu visinu štete naplaćuje iz svih novčanih sredstava koja se nalaze na depozitu osuđene osobe—štetnika.

XV. PRAVNA POMOĆ OSUĐENIM OSOBAMA

Član 154.

Pravnu pomoć osuđenim osobama pruža službena osoba koju odredi direktor Zavoda, a koja je osposobljena za pružanje pravne pomoći.

Pravna pomoć odnosi se na ostvarivanje prava i obaveza osuđenih osoba u Zavodu.

Član 155.

Svaka osuđena osoba može zatražiti pravnu pomoć.

Potrebu pružanja pravne pomoći osuđena osoba saopćava svom odgajatelju u pismenom obliku.

Pitanja specificirana u zahtjevu dostavljaju se ovlaštenoj službenoj osobi radi pripreme odgovora.

Član 156.

Ovlaštena službena osoba priprema odgovor na postavljena pitanja i zakazuje termin pružanja pomoći.

Terminu pružanja pravne pomoći obavezno prisustvuje odgajatelj osuđene osobe.

Član 157.

Ovlaštena službena osoba za pružanje pravne pomoći osuđenim osobama vodi urednu evidenciju pružanja pravne pomoći.

Evidencija je javna.

XVI. VRSTE POGODNOSTI I UVJETI ZA OSTVARIVANJE NJIHOVOG KORIŠTENJA

Član 158.

Osuđene osobe mogu koristiti pogodnosti utvrđene Zakonom, provedbenim aktima i instrukcijama nadležnih organa.

Član 159.

Osuđenoj osobi koja koristi vanzavodske pogodnosti može se odobriti dopust do 7 dana u toku jedne godine izdržavanja kazne zatvora u slučaju teške bolesti ili smrti člana uže porodice.

Pogodnosti iz stava 1 ovog člana odobrava direktor Zavoda na osnovu usaglašenog pismenog prijedloga Sektora za poslove odgoja-tretmana i Sektora za poslove osiguranja.

Osuđenoj osobi koja ne koristi vanzavodske pogodnosti dopust iz stava 1 može odobriti direktor Zavoda uz pratnju i kontinuirani nadzor Sektora za poslove osiguranja.

Osuđena osoba će prilikom upućivanja molbe za odobravanje dopusta iz stava 1 priložiti potrebnu dokumentaciju.

Član 160.

Direktor Zavoda osuđenim osobama u pojedinim klasifikacionim grupama može dodjeljivati određene vrste pogodnosti za dobro ponašanje, zalaganje na radu, kada se ocijeni da bi to moglo pozitivno uticati na osuđene osobe, da će imati stimulativni karakter i ukoliko se može objektivno pretpostaviti da ih neće zloupotrijebiti.

Član 161.

Pogodnosti koje se dodjeljuju razlikuju se po obimu u ovisnosti od klasifikacione grupe.

Najveći obim pogodnosti po pravilu mogu koristiti osuđene osobe koje se nalaze u klasifikacionoj grupi "A", odnosno "B", a zatim osuđene osobe koje se nalaze u klasifikacionoj grupi "C".

Član 162.

Osuđene osobe koje su raspoređene u klasifikacionu grupu „A“ mogu koristiti pogodnosti:

- godišnji odmor u krugu porodice u trajanju od 18 do 30 dana u toku godine, a u skladu sa odredbama ovog Pravilnika;
- nagradni dopust u trajanju od 7 dana u toku godine;
- vikend u trajanju od 4 dana u toku mjeseca;
- jedan izlaz u grad u trajanju od 5 sati u toku mjeseca;
- korištenje restorana u trajanju od 2 sata u toku mjeseca;
- dvije slobodne posjete u trajanju od 2 sata u toku mjeseca;
- dvije vanredne posjete u toku mjeseca.

Član 163.

Osuđene osobe koje su raspoređene u klasifikacionu grupu "B" mogu koristiti pogodnosti:

- godišnji odmor u krugu porodice u trajanju od 18-30 dana u toku godine;
- vikend u trajanju od 3 dana u toku mjeseca;
- jedan izlaz u grad u trajanju od 5 sati u toku mjeseca;
- korištenje restorana u trajanju od 2 sata u toku reklasifikacionog perioda od 2 mjeseca;
- jedna slobodna posjeta u trajanju od 2 sata u toku mjeseca;
- jedna vanredna posjeta u toku mjeseca.

Član 164.

Osuđene osobe koje su raspoređene u klasifikacionu grupu "C" mogu koristiti samo pogodnosti koje su utvrđene zakonom, provedbenim aktima i instrukcijama nadležnih organa.

Član 165.

O dodjelivanju svih vrsta pogodnosti se odlučuje jedanput u dva mjeseca.

Pogodnosti iz stava 1 ovog člana odobrava direktor Zavoda na osnovu obrazloženog i dokumentovanog prijedloga Sektora za poslove odgoja-tretmana.

Sektor za poslove odgoja tretmana je obavezan je da vodi računa o ispunjavanju svih zakonskih pretpostavki za odobravanje i korištenje pogodnosti i da pribavi pismeno mišljenje Sektora za poslove osiguranja o sigurnosnom aspektu korištenja pogodnosti.

Član 166.

Direktor Zavoda organizuje molbeni raport sa ciljem pružanja mogućnosti osuđenim osobama da u neposrednom kontaktu direktoru Zavoda upute molbe za rješavanje statusnih pitanja koja nisu mogli riješiti u redovnim procedurama.

Molbenom raportu obavezno prisustvuju pomoćnik direktora Sektora za poslove odgoja-tretmana, pomoćnik direktora Sektora za poslove osiguranja, pomoćnik direktora Sektora za poslove zdravstvene zaštite nadležni odgajatelji i šefovi Odsjeka-nadzornici, kao i drugi zaposlenici u čijem je djelokrugu rada rješavanje statusnog pitanja osuđene osobe.

Osuđena osoba molbu podnosi nadležnom odgajatelju na posebnom obrascu navodeći konkretan razlog.

Član 167.

Osuđenim osobama koje su izvršile zloupotrebu vanzavodskih pogodnosti i to: neopravdano kašnjenje sa vanzavodskih pogodnosti, činjenje novih krivičnih djela prilikom korištenja vanzavodskih pogodnosti, sumnja u činjenje istih izražena od policijskih organa, konzumiranje narkotičkih sredstava i alkohola, kao i unošenje nedozvoljenih sredstava u zavod po povratku sa vanzavodskih pogodnosti, obustaviti će se korištenje vanzavodskih pogodnosti na sljedeći način:

- a) osuđena osoba koja se ne vrati na vrijeme u zavod, a ista bude osumnjičena da je počinila novo krivično djelo prilikom korištenja vanzavodskih pogodnosti, ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti u narednih 12 mjeseci od dana povratka u zavod;
- b) osuđena osoba koja se vrati na vrijeme u zavod, a ista bude osumnjičena da je počinila novo krivično djelo od strane nadležnih organa prilikom korištenja vanzavodskih pogodnosti ne može biti razmatrana za ponovno korištenje istih najmanje do okončanja istrage, odnosno do potvrđivanja ili odbijanja optužnice. U slučaju da protiv takve osuđene osobe optužnica bude potvrđena, ista ne može biti razmatrana za korištenje vanzavodskih pogodnosti do pravomoćnog okončanja

krivičnog postupka koji se vodi na osnovu te optužnice. U slučaju da optužnica bude odbijena, takvoj osuđenoj osobi vanzavodske pogodnosti će se razmatrati po odbijanju optužnice;

- c) osuđena osoba koja se ne vrati na vrijeme u zavod, a ista bude sprovedena u zavod od strane policije na dalje izdržavanje kazne ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti narednih 12 mjeseci od dana sprovođenja u zavod;
- d) osuđena osoba koja se ne vrati na vrijeme u zavod, a ista se sama vrati u zavod u roku od 24 sata na dalje izdržavanje kazne zatvora ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti naredna 3 mjeseca od dana povratka u zavod, dok osuđenim osobama koje se same vrate u zavod nakon proteka roka od 24 sata vanzavodske pogodnosti se ne mogu razmatrati narednih 6 mjeseci;
- e) osuđena osoba koja po povratku u zavod sa korištenja vanzavodskih pogodnosti pokuša unijeti narkotička sredstva ili druga nedozvoljena sredstva ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti narednih 12 mjeseci od dana povratka u zavod;
- f) osuđena osoba koja po povratku u zavod sa korištenja vanzavodskih pogodnosti dođe pod uticajem narkotičkih sredstava (obavezan tzv.test na droge), ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti narednih 6 mjeseci od dana povratka u zavod;
- g) osuđena osoba koja po povratku u zavod sa korištenja vanzavodskih pogodnosti dođe pod dejstvom alkohola (obavezan tzv.alkotest) ne može biti razmatrana za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti naredna 3 mjeseca od dana povratka u zavod.

Konačan prijedlog odluke prilikom ponovnog razmatranja mogućnosti ponovnog korištenja vanzavodskih pogodnosti nakon isteka navedenog vremenskog perioda u tačkama »a-g«, a koje predstavljaju samo formalni uslov za razmatranje, donijeće Sektor za poslove odgojaitretmana Prilikom odlučivanja o davanju prijedloga za ponovno korištenje vanzavodskih pogodnosti kao osnov će služiti procjena evaluacije tretmana. Pri tome se u obzir naročito uzima vrsta i težina zloupotrebe vanzavodske pogodnosti, ponašanje osuđene osobe za vrijeme trajanja obustave vanzavodskih pogodnosti, dužina kazne i preostali dio neizdržane kazne, posljedice zloupotrebe za opću sigurnost i procjena rizika budućeg ponašanja.

Član 168.

Slobodna posjeta u posebnoj prostoriji može se odobriti samo sa bračnom ili vanbračnom suprugom.

Bračna zajednica se dokazuje izvodom iz matične knjige vjenčanih koji nije stariji od 6 mjeseci.

Vanbračna zajednica se dokazuje uvjerenjem nadležnog općinskog organa socijalnog staranja prema mjestu prebivališta osuđene osobe.

Prije i nakon posjete iz stava 1 ovog člana obavezan je pretres osuđene osobe i osobe koja je došla u posjetu.

Član 169.

Osuđene osobe imaju pravo da svoje nezadovoljstvo svakodnevnim dešavanjima u Zavodu, postupcima i odnosima direktora, zavodskog osoblja i drugih osuđenih osoba izraze putem pritužbe.

Pritužba osuđene osobe može se odnositi:

- a) na odnos, postupak ili odluku službene osobe,
- b) na uslove boravka u KPZ.

Direktor zavoda donosi uputstvo o proceduri podnošenja, odlučivanja i evidentiranja žalbi i pritužbi osuđenih osoba.

XVII. OVLAŠTENJA SLUŽBENIH OSOBA U ZAVODU ZA DAVANJE POGODNOSTI

Član 170.

Ovlaštene službene osobe za davanje pogodnosti su direktor Zavoda i zamjenik direktora Zavoda.

Direktor Zavoda može ovlastiti pomoćnika direktora za Poslove odgoja tretmana za odobravanje svih vrsta pogodnosti koje se koriste unutar Zavoda.

Član 171.

Ovlaštenja direktora i zamjenika direktora iz člana 170 Pravilnika utvrđena su zakonom i podzakonskim aktima kojima se reguliše ova materija.

Osuđene osobe mogu uputiti pritužbu direktoru Zavoda u vezi sa odobravanjem svih vrsta pogodnosti.

Direktor Zavoda pribavlja mišljenje Sektora za poslove odgoja-tretmana i odlučuje po pritužbi.

XVIII. OGRANIČENJA ZA PRIJEM POŠILJKI, POSJETA I KORIŠTENJA POGODNOSTI

Član 172.

Ograničenja za prijem pošiljki i posjeta osuđenim osobama utvrđena su odredbama ovog Pravilnika.

Ograničenje u pogledu korištenja pogodnosti utvrđena su ovim Pravilnikom i instrukcijama, odnosno naredbama nadležnih organa.

XIX. POJAČANI INDIVIDUALNI TRETMAN OSUĐENIH OSOBA

Član 173.

Osuđene osobe koje kontinuirano narušavaju bezbjednost Zavoda i ugrožavaju sigurnost drugih osuđenih osoba i imovine mogu se izdvojiti iz kolektiva u posebne prostorije radi pojačanog individualnog tretmana.

Sektor za poslove odgoja-tretmana uz konsultacije sa Sektorom za poslove osiguranja donosi odluku o određivanju i prekidu mjere pojačanog individualnog tretmana

Izdvajanja iz kolektiva ne može biti kraće od 30 niti duže od 90 dana.

Osuđene osobe mjeru pojačanog individualnog tretmana izdržavaju u Odjeljenju za pojačani individualni tretman u IV Paviljonu ili odgovarajućim prostorijama II Paviljona.

Član 174.

Osuđenim osobama kojima je izrečena mjera pojačanog individualnog tretmana može se omogućiti pohađanje nastave, bavljenje sportskim i drugim aktivnostima ukoliko to sigurnosni i tehnički uslovi dozvoljavaju.

Boravak na svježem zraku osuđenim osobama iz stava 1 ovog člana omogućit će se u trajanju od najmanje 2 sata dnevno.

XX. NAČIN ORGANIZOVANJA KULTURNO-PROSVJETNOG, ZABAVNOG, SPORTSKOG ŽIVOTA I SLOBODNE AKTIVNOSTI

Član 175.

Slobodno vrijeme je skup aktivnosti kojima se osuđene osobe po svojoj volji mogu bez prisile potpuno predati, bilo da se odmaraju ili zabavljaju, bilo da povećavaju nivo svoje obaviještenosti ili svoje obrazovanje, bilo da se dobrovoljno angažuju u sportskim aktivnostima, bilo da unapređuju svoju slobodnu stvaralačku sposobnost.

U slobodno vrijeme ne ulazi vrijeme obaveze osuđenih osoba na radnom mjestu, obaveza održavanja lične i kolektivne higijene, i drugi poslovi koji su u vezi sa izvršavanjem svakodnevnih obaveza utvrđenih ovim Pravilnikom.

Član 176.

Pod organizacijom iskorištavanja slobodnog radnog vremena podrazumijeva se organizacija osuđenih osoba da se dobrovoljno u slobodnom vremenu uključe u aktivnosti zabavnog, obrazovnog, sportskog karaktera, ispoljavanje stvaralačkih potencijala u skladu sa vlastitim sposobnostima.

Kod uključivanja osuđenih osoba u organizovano korištenje slobodnog vremena nema prisile.

Član 177.

Ograničenja uključivanja osuđenih osoba u oblike organizovanog korištenja slobodnog vremena vrši se samo na osnovu bezbjedonosne procjene Sektora za poslove osiguranja i Sektora za poslove odgoja-tretmana.

Ako nadležne stručne službe iz stava 1 ovog člana procijene da će osuđena osoba zloupotrijebiti uključivanje u bilo koji organizovani oblik korištenja slobodnog vremena, istoj neće biti omogućeno da se uključi, a ako je već uključena, ista će biti isključena.

Zabrana odnosno isključivanje traje sve dok postoje sigurnosne i druge okolnosti koje opravdavaju zabranu odnosno isključivanje.

1. Organizacija kulturno-obrazovnog života

Član 178.

Godišnjim planom i programom planira se kulturno-obrazovni život osuđenih osoba u slobodnom vremenu.

Plan i program iz stava 1. ovog člana na prijedlog Sektora za poslove odgoja-tretmana donosi direktor Zavoda.

Program se donosi najkasnije do 15.1. za tekuću godinu.

Član 179.

Obrazovni život u Zavodu se organizuje u sljedećem obliku:

- osnovno i srednje obrazovanje,
- kursevi stranog jezika,
- sekcije kulturnog i zabavnog života,
- čitanja dnevnih i sedmičnih novina po kolektivima,
- predavanja različitog sadržaja,
- bibliotečke djelatnosti.

Obrazovni život osuđenih osoba kontroliše odgajatelj.

Obrazovanje iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom, ovim Pravilnikom i planom i programom obrazovanja.

2. Organizacija zabavnog života

Član 180.

Zabavni život u Zavodu organizuje se u sljedećem obliku:

- gledanje filmova u kino-sali,
- organizovanje pozorišnih predstava i muzičkih priredbi,
- praćenja televizijskog i radijskog programa,

3. Organizacija sportskog života

Član 181.

U cilju jačanja fizičke sposobnosti osuđenih osoba i njihove rekreacije u Zavodu se sportski život organizuje u formi bavljenja: nogometom, košarkom, odbojkom, stonim tenisom, atletikom i drugim sportovima.

Način organizovanja, takmičarski termini i drugo utvrđuje se u godišnjem planu i programu korištenja slobodnog vremena osuđenih osoba.

4. Ostvarivanje stvaralačkih sposobnosti osuđenih osoba

Član 182.

Radi razvijanja stvaralačkih sposobnosti osuđenih osoba organizuju se shodno sklonostima muzička, dramska, folklorna, recitatorska, likovna, slikarska, pirografska sekcija, sekcija ručne radinosti, izrada makramea, drvorezbarija i druge sekcije za koje postoji opravdano interesovanje i za koje je moguće obezbijediti materijalne pretpostavke za bavljenje.

Proizvodi koje osuđene osobe izrade u sekcijama mogu se prodavati na tržištu putem Sektora za ekonomske poslove.

Zarada koja se ostvari na način iz stava 2 ovog člana koristi se za nabavku potrebnog repromaterijala, sportskih rekvizita i drugih predmeta koji će koristiti osuđenim u organizovanom korištenju slobodnog vremena.

Član 183.

Način organizacije sekcija, njihov rad, radno vrijeme i sve u vezi sa tim reguliše se godišnjim planom i programom iz ovog Pravilnika.

XXI. OBRAZOVANJE OSUĐENIH OSOBA

Član 184.

Za mlade punoljetne osuđene osobe, koje nemaju završenu osnovnu školu ili školu za srednje obrazovanje, u Zavodu se organizuje nastava u cilju sticanja osnovnog obrazovanja i nastava za stručno obrazovanje i osposobljavanje osuđenih osoba, u skladu sa propisima o osnovnom i srednjem obrazovanju.

Nastava iz prethodnog stava organizuje se i za ostale osuđene osobe za koje je to korisno i potrebno.

Član 185.

Upis polaznika i pohađanje nastave vrši se u skladu sa propisima o osnovnom i srednjem obrazovanju i nastavnim planovima i programima.

Pri izboru struke i zanimanja vodit će se računa o sposobnostima, željama i sklonostima osuđene osobe, dužini kazne, mogućnostima Zavoda u pogledu realizacije praktične nastave i drugim okolnostima koje su značajne za izvršenje kazne.

Član 186.

Po završetku školovanja osuđenoj osobi se izdaje svjedodžba o završenoj školi iz koje se ne smije vidjeti da je opće ili drugo obrazovanje stečeno u Zavodu.

Svjedodžba se uručuje osuđenoj osobi po izdržanoj kazni, a po potrebi i ranije.

Član 187.

Osuđena osoba koja prekine započeti proces obrazovanja u tekućoj školskoj godini svojom krivicom dužna je Zavodu naknaditi troškove obrazovanja koji su nastali do trenutka prekida, a u skladu sa zakonom i ovim Pravilnikom.

Član 188.

Pri otpuštanju sa izdržavanja kazne zatvora osuđenoj osobi se može izdati uvjerenje o provedenom vremenu na odgovarajućim poslovima koje je obavljao u toku izdržavanja kazne, a koje će mu poslužiti u svrhu njegovog zaposlenja nakon izdržane kazne.

XXII. OSUĐENIČKI SAVJETI

Član 189.

U Zavodu se formiraju osuđenički savjeti koji imaju cilj razvijati samostalnost i odgovornost osuđenih osoba kroz učešće u svom preodgoju.

Putem savjeta osuđene osobe aktivno sudjeluju u rješavanju problema koji se odnose na svakodnevni život u Zavodu.

Član 190.

Rad osuđeničkih savjeta odvija se neposredno i posredno.

Neposredan rad osuđeničkih savjeta odvija se kroz:

- konferenciju preodgojnih kolektiva, i
- konferenciju svih osuđenih osoba u Zavodu.

Posredni rad osuđeničkih savjeta odvija se kroz:

- savjet preodgojnih kolektiva, i
- centralni osuđenički savjet.

Član 191.

Osuđene osobe putem osuđeničkih savjeta daju prijedloge i pokreću inicijative koje pomažu u rješavanju svakodnevnih problema u vezi sa održavanjem reda, discipline, higijene, kao i obrazovnim, kulturnim, sportskim i drugim korisnim djelatnostima, a sve sa ciljem poboljšanja uvjeta izdržavanja kazne.

Član 192.

U cilju bolje organizacije rada osuđeničkih savjeta biraju se i komisije kao pomoćna tijela savjeta.

Konstituisanje i djelokrug rada savjeta preodgojnih kolektiva i centralnog osuđeničkog savjeta, kao i komisija savjeta, regulisat će se Pravilima o radu osuđeničkih savjeta koje donosi direktor Zavoda.

XXIII. IZVRŠENJE MJERE MALOLJETNIČKOG ZATVORA

Član 193.

Kazna maloljetničkog zatvora se izvršava u Odjeljenju maloljetničkog zatvora za maloljetnike u sklopu Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica.

Član 194.

Kazna maloljetničkog zatvora se izvršava u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu tog zakona.

Član 195.

Na pitanja koja nisu regulisana propisima iz člana 194. na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine, Pravilnika o kućnom redu Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica, ostali provedbeni propisi i instrukcije nadležnih organa, ukoliko nisu u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

XXIV. NAČIN OTPUŠTANJA I POMOĆ PRILIKOM OTPUŠTANJA

Član 196.

Osuđena osoba se otpušta iz Zavoda onog dana kada joj istekne kazna ili onog dana kada joj počinje teći uvjetni otpust.

Ako posljednji dan izdržavanja kazne zatvora pada u neradni dan (u nedjelju ili državni praznik) osuđena osoba se otpušta posljednjeg radnog dana koji tom danu prethodi.

Ukoliko je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora otpuštanje se vrši i u neradne dane.

Zavod je dužan da o otpuštanju osuđene osobe obavijesti Sud u roku od 8 dana.

Član 197.

Zavod će o datumu otpuštanja osuđene osobe sa izdržavanja kazne zatvora odmah obavijestiti nadležni organ za unutrašnje poslove na čijem području se osuđena osoba vodi u evidenciji prebivališta, odnosno boravišta, kao i nadležni organ za poslove odbrane kod koga se ta osoba vodi u vojnoj evidenciji..

Član 198.

Osuđene osobe se oslobađaju od rada u Zavodu tri dana prije otpuštanja radi pripremanja za otpust.

Zavod je dužan da u tom periodu izmiri sve obaveze koje ima prema osuđenoj osobi (isplata naknade za rad, predaja ličnih stvari, ušteđevine i drugo), a od osuđene osobe se uzima pismena izjava o tome da li ima novčanih potraživanja od Zavoda, a ako ih ima iz kog osnova potiču.

Izjava se daje pred ovlaštenim službenikom Zavoda koju potpisuje osuđena osoba, ovlašteni službenik i dva svjedoka koja su prisustvovala davanju izjave.

Član 199.

Osuđena osoba koja se otpušta sa izdržavanja kazne zatvora dužna je blagovremeno razdužiti se sa svim zaduženim sredstvima rada, a ukoliko to ne učini, nadoknadit će Zavodu stvarnu vrijednost tih sredstava.

Član 200.

Prije otpuštanja iz Zavoda osuđenu osobu obavezno pregleda zavodski ljekar i podatke o utvrđenom zdravstvenom stanju upisuje u zdravstveni karton osuđene osobe.

Ako je osuđena osoba u vrijeme kad se otpušta sa izdržavanja kazne teško bolesna i usljed toga nesposobna za putovanje, smjestit će se u najbližu zdravstvenu ustanovu radi liječenja.

Ako osuđena osoba nema sredstava da plati troškove liječenja, tada ove troškove za prvi mjesec snosi Zavod, a nakon toga općina u kojoj je osuđena osoba imala prebivalište u vrijeme upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

Član 201.

Osuđena osoba koja se otpušta iz Zavoda ima pravo na troškove prijevoza do svog ranijeg prebivališta ili do mjesta prebivališta njegove uže porodice.

Troškove prijevoza u smislu prethodnog stava snosi Zavod.

Član 202.

Ako osuđena osoba koja se otpušta iz Zavoda nema odjeću ili obuću, niti sredstva da ih nabavi, Zavod će mu ih dati bez naknade.

Član 203.

Prilikom otpuštanja iz Zavoda uvjetno otpuštene osuđene osobe naznačit će se mjesto u kome će boraviti za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta.

Po dolasku u ovo mjesto uvjetno otpuštena osuđena osoba je dužna da se prijavi organima iz prethodnog člana.

U slučaju promjene mjesta boravka uvjetno otpuštena osuđena osoba dužna je da o tome obavijesti organe iz prethodnog člana.

Član 204.

Osuđenoj osobi koja je izdržala kaznu zatvora ili je puštena na uvjetni otpust izdaje se potvrda o izdržanoj kazni, odnosno uvjetnom otpuštanju.

Potvrdu iz stava 1 ovog člana izdaje direktor Zavoda na obrascu koji propisuje federalni ministar.

Član 205.

Ako je osuđenoj osobi po izlasku na slobodu potrebna pomoć koja se sastoji naročito u privremenom smještaju i osiguranju hrane, osiguranju nužnog liječenja, iznalaženju nove sredine u kojoj će osuđena osoba živjeti, u sređivanju porodičnih prilika, u pronalaženju zaposlenja i dovršenja započetog stručnog osposobljavanja i davanje novčane pomoći za podmirivanje najnužnijih potreba, Zavod će blagovremeno o tome obavijestiti organ uprave nadležan za poslove socijalne zaštite prema mjestu prebivališta osuđene osobe.

Član 206.

Zavod će omogućiti predstavnicima organa zdravstva i socijalne zaštite, službe za zapošljavanja radnika, kao i drugih zainteresovanih organizacija da posjećuju osuđene osobe radi upoznavanja njihovih ličnih i porodičnih problema i sudjelovanja u njihovom rješavanju, kao i organizovanja prihvata koji im je potreban nakon izlaska na slobodu.

Član 207.

Tokom izdržavanja kazne socijalni radnik će uspostaviti kontakte sa porodicom osuđene osobe, ukoliko je to moguće.

Sa ciljem priprema osuđene osobe za otpust sa izdržavanja kazne od momenta rasporeda u osuđenički kolektiv socijalni radnik Zavoda uspostavlja kontakte sa centrom za socijalni rad po mjestu prebivališta osuđene osobe.

U tim kontaktima socijalni radnik utvrdit će i socijalnu anamnezu porodice osuđene osobe, te eventualne mogućnosti osuđene osobe da se zaposli po izdržavanju kazne.

XXV. DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA UVJETE I NAČIN IZDRŽAVANJA KAZNE

Član 208.

Bliže odredbe o svakodnevnom životu i radu osuđenih osoba u skladu sa odredbama zakona i ovog Pravilnika propisuje direktor Zavoda svojim naredbama i uputstvima.

XXVI. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 209.

Ovaj Pravilnik o kućnom redu dostupan je osuđenim osobama u Zavodu, a za vrijeme boravka u Odsjeku za prijem i opservaciju sa istim se obavezno upoznaju sve osuđene osobe.

Dovoljan broj primjeraka ovog Pravilnika je dostupan osuđenim osobama putem osuđeničkih kolektiva i osuđeničke biblioteke.

Član 210.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku koji je predviđen za njegovo donošenje.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kućnom redu Kazneno-popravnog zavoda zatvorenog tipa Zenica, br. 01-12-2108/01-2 od 28.6.2001. g.

Član 211.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom davanja saglasnosti federalnog ministra pravde.

